

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖGEN

GRUNDLAGD AF FRITHIOF HELLBERG

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

SÖNDAGEN 6 AUGUSTI 1911.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE
JOHAN NORDLING.

BITR. REDAKTÖR: ERNST HÖGMAN.
RED.-SEKRETERARE: ELIN WÄGNER.

*Våra landsmän
i Amerika*

*En Nobeldag
i Chicago.*

Moder Svea utdelar Nobelprisen på Amerikas frihetsdag den 4 juli.

I Chicago firades i år den amerikanska nationaldagen med en storartad "Nationernas parad", hvarvid svenskarna deltog med en framställning af "Moder Svea utdelande Nobelprisen". Vår bild här ofvan framställer deltagarne och arrangörerna af den vackra gruppen samt i bakgrunden en del medlemmar ur Svensk-amerikanska kvinnoklubben i Chicago. 1. Vice Konsul Henry S. Henschen. 2. C. S. Peterson, festmarskalk. 3. Fritz Schoultz. 4. Oihelia Myhrman. 5. Ernst Behmer. 6. Martha S. Hall. Vi hänvisa för öfrigt till uppsatsen "Två nationaldagar" sid. 504.

GREN & KERBER
R DAN BROSTRÖM

Stevens, Chicago, foto.

Årets tolf kapitel I Giftastankar

Ett kapitel om utstyrel, bosättning och huslig ekonomi för oerfarna unga människor, som stå i begrepp att bilda eget hem.
Prisbelönad uppsats af Louise Bergh.

“Mitt hem är så ringa, dess dörr är så låg, men aldrig en kärare boning jag såg på hela den grönskande jorden.”

“MY HOME IS MY CASTLE”, säger engelsmannen, hvilken måhända äfven främst af alla civiliserade nationer gjort sitt hem till det mest exklusiva i världen. Svensken har emellertid icke samma kynne som Albions son, han är sällskaplig, såsom bobyggare urban, fallen för omväxling och associering. Så har äfven gästfriheten här i Norden stått som högsta bud öfver hvar mans dörr, gäst har hedrats och bänkats främst i salen. Detta drag täljer endels om det svenska hemmets karaktär. Det kan emellertid icke hafva undgått iakttagaren, att sederna i detta fall på sistone undergått en betydlig förändring. Man är numera “gästfri af tvång” — den tanken har redan blifvit högt uttalad — gästvänskapens och det gamla hemmets tid är förbi, en annan och till sin tendens icke fullt klar tid har begynt.

Att sätta bo i våra dagar, då samhället alltmera underlättar ett lif på ungarlarsfot, är ett företag, som allt färre och färre våga sig på. Orsaken till detta torde bland annat ligga i de stegrade pretentionerna på komfort. Många af den nu vuxna generationens föräldrar gifte sig tidigt, började sakta och varligt, ofta med umbäranden, kommo småningom till välstånd, köpte efterhand äkta och gedigna ting — däraf prägel af godt bygge och soliditet öfver våra gamla hem, de som, tyvärr! nu hålla på att försvinna.

I våra dagar däremot vill man ha hemmet färdigt på en gång, medelklassens notoriska treurmlägenhet med full uppsättning i hvarje rum, i hvarje detalj går oafbrutet igen. De moderna hemmen byggas hastigt, lätt och osäkert såsom luftslott och bevaras i många fall med samma svårighet. Skulle man fråga på hvilken sida pretentionerna ligga, på mannens eller kvinnans, blir det svårt att ge svar. De ligga i tidsandan. Tidsandan är sådan att allt skall stöpas i samma form, att den ene icke vill vara sämre än den andre — och naturligtvis helst bättre. Man öfverbjuder hvarandra skrytsamt i kläder, i möblemang, i rumsantal — allt med en lifaktighet och med en energi, som vore värda bättre ändamål.

Nu lyder en god regel: “bo öfver dina tillgångar, kläd dig efter dem och ät under dem!” och vore det möjligt att ge några råd att taga “ad notam” till framtida och oerfarna bosättare, skulle jag vilja taga denna regel som utgångs-

punkt för min artikel. Luft och ljus behöfva vi, trefnad i våra rum såsom i en rymlig dräkt, som dock i hvarenda linje låter oss känna att det är vi som bära den och ingen annan. I analogi med detta ville jag äfven förorda, att enhvar af makarna först och främst får hvar sitt rum, där de kunna arbeta, soffa, hvila, taga emot respektiva vänner o. s. v. Efter råd och lägenhet kunna sedan rummens antal tillökas med samlingsrum, bibliotek, röktrum, matrum, sofrum (dock helst icke gemensamt) eller hvilket man vill välja. Men först som sist det egna rummet, där enhvar har sin vrå, sin värld, sin dispositionsrätt — i vår nervösa och ansträngda tid behöfver själen mera stillhet, mera andrum än förr, och ingenting är vanskligare för den äktenskapliga lyckan än det ständiga nötandet af hvarandras intresse och uppmärksamhet. Tvårumsystemet duger emellertid länge, och skall i en framtid troligen bli mera allmänt anlitadt än nu.

Men till ett hem fordras ju äfven inredning, och såsom hvar man vet, kan denna göras på många sätt, hvaraf det dyrbaraste i regel är det sämsta. Vi tala nu icke om dem, som hafva råd att tillåta sig hvilken lyx som helst, utan om det stora flertal, som genom giftermål äfven tvingas att lösa ett ekonomiskt problem. Nu ligga ofta pretentionerna såsom stötestenar i vägen. Man stirrar sig blind på hvad som brukas i stället för att enkelt klargöra, hvad man själf rår med. Mången skulle tåla den uppmaningen: Sänk fordringarna! Skatta det hem lyckligast, som bygges utan skulder! Att börja försiktigt skadar aldrig — i nittionio fall af hundra skall detta visa sig vara välsignelse-rikare än att börja braskande med hopsläpande af en hel del ting, som sedermera blifva öfverflödiga.

Scaffar ni sålunda en möbel, så välj en *ändamålsenlig*, bekväm, billig! Lackera den själf i det fall ni kan göra det, ge rummen en touche af mjukhet genom mattor, kuddar och gobelänger, som äro frukter af hemarbetet, prydd upp med bladväxter, köp goda reproduktioner af mästares taflor, inrama dem i smala, lugna ramar, och ni kan åstadkomma en förnäm, hemtreflig prägel med litet nog. Återstår något för extra komfort, så slösa det på ett par bekväma korgstolar, som passa i alla rum, på en bokhylla eller en nödvändig småsak, som höjer trefnaden. Se främst till att ni, som tänker bebo ert hem, får det så att ni trifves — samla icke för mycket, inga onyttigheter, öfverflödsartiklar, skräp- eller paradmöbler! Utgå alltid ifrån att hemmet är en vrå, där man först som sist bör vara öfverens med sig själf —

undvik att hopa ting, som stå och oroa er, minnande om skulder eller åsamkande onödigt besvär! Köp aldrig en sak, inför hvilken ni behöfver fråga: hvad skall jag egentligen använda den till? — en sådan sak blir småningom en ständig klippa till förargelse, som man flyttar och flyttar, tills den slutligen hamnar på någon vind och glömmas. Tag det enkelt, så blir det icke så svårt, låt hemmet växa såsom ett träd, som blir rikare med tiden och ger svalka åt er ålders spår!

Hvad hushållets regim angår, bör den unga husmodern vara rustad med allt hvad till ett hushåll hör. Det låter mycket, men äfven här gifves ett stort antal modeller att följa. För sin egen garderob förmodar jag att en giftavuxen kvinna icke behöfver några råd. Men praktisk öfver allt annat är i ett hem den ljusa tvättklädningen, som kan användas året rundt, alltid ser prydlig ut och ställer sig billig. Viktigare är det med linneskåpet, som utgjorde våra mödrars och i ännu högre grad våra mormödrars besvärligaste giftastankar. Vi veta, hur anspråken i detta fall reducerats. Ett välordnad linneskåp behöfver numera icke räkna hvarje sort i flera dussin, man kan mera än väl nöja sig med ett beräknadt ombyte för en å två månader eller mindre och sedan göra tvätt. I kvinnornas ungarlarsfot vet man, huru ypperligt det går att hålla ett litet hem propert med små medel. Det finns emellertid en gräns för huru litet man kan använda, men knappast någon gräns för huru mycket. Börjar man med ett dussin af hvar sort, handdukar, servetter m. m. reder man sig med god ställ länge. I hvardagslag användes, om man så vill, vaxduk, som ju har den fördelen att alltid verka ren.

Viktigare är att hel uppsättning af kökskärl finnes, så att matsedeln slipper bestå af kotlett och ideligen kotlett. En stekgryta, en kött- och buljongkittel, en fiskkittel, en grötkokare, en medelstor stekpanna, plätt- och väffeljärn, två å tre mindre kopparkastruller, té- vatten- och kaffekittlar, några puddings- och omelettformar höra till det hufvudsakliga och oundgängliga. Tillkomma så dessa små billiga bleckkärl såsom durkslag, gräddvisp, bakformar och dylikt, som gärna böra finnas till hands. I köket bör matmodern kunna känna sig såsom en uppfinnare, som har material gifvet för sina planer. Detta är att “räkna ut”, och erfarenheten lär en snart, att ingen uträkning blir en direktare inbesparing än den, som göres genom att ordna förståndigt med hushållet — koka lagom, variera, använda, af ett stycke få flera resultat. De moderna kokböckerna ge tyvärr

Prenumerationspris:

Vanl. upplagan:		Praktupplagan:	
Helt år	Kr. 6.50	Helt år	Kr. 8.—
Halft år	3.50	Halft år	4.25
Kvartal	1.75	Kvartal	2.25
Lösnr.	0.12	Lösnr.	0.15

Iduns Byrå o. Expedition, Stockholm, Mästersamuelsg. 43.

Redaktionen: Riks 1646. Allm. 9809. Kl. 10—4.	Expeditionen: Riks 1646. A. 6147. Kl. 9—6.
Red. Nordling: Riks 8660. A. 402. Kl. 11—1.	Annonskontoret: Riks 1646. A. 195. Kl. 9—6.
Verkst. direktören kl. 11—1. Riks 8659. Allm. 4304	

Annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:	
25 öre efter text.	Utländska annonser
30 öre å textside.	debiteras 50 öre med
20 % förhöjning å särskild begärd plats.	20 % förhöjning å särskild begärd plats.

icke alltid så god vägledning i detta fall som de gamla, och ingendera en vägledning så praktiskt tillämplig som experimentets och erfarenhetens.

Angående hushållskassan bör den unga matmodern erhålla en fixerad summa på en gång för månaden och sedan bokföra sina utgifter — somliga mäns benägenhet att plöttra ut hushållspengarna i småsummor är absolut fientlig mot både ordningen och sparsamheten och bör redan från början icke godkännas af de unga fruarna. — Inköp af specier göras i parti och efter förteckning, som man alltid har till hands, då man ser öfver förrådet, för att kunna märka den post som fattas; mjölk bör lämnas dagligen genom mjölkbud, vintertid om kvällarna så att den hinner ge grädde till morgonkaffet, sommartid om mornarna, då den icke står sig längre än öfver dagen. Matmodern bör själf göra alla uppköp och se till att intet får "gå i sko". — Allt detta kan synas småaktigt och oviktigt, men har icke dess mindre stor betydelse för ett hems trefnad, ordning och ekonomi. Och den kvinna, som gifter sig, får ta konsekvenserna sådana som de äro, fatta sin uppgift äfven såsom sin mans ansvariga ekonomidirektis. Det är den praktiska sidan af saken, som måste skötas af husmodern lika samvetsgrant och pliktroget som försörjningen skötes af familjefadern. Man gör det med nöje, när man fattar uppgiften enkel såsom den är — en skyldig tribut åt den allmänna sträfvan, som upprätthåller släktena.

Förf:n till denna artikel har länge grubblat öfver huruvida icke hemmets arbetsordning skulle kunna göras mera metodisk. Man hör ofta husmödrar klaga öfver att de icke få någon tid öfrig, när deras arbete icke har något slut. Erfarenheten säger mig att klagomålet är berättigadt. Men erfarenheten säger mig äfven, att alla människor, som arbeta för sitt uppehälle, få en minimal tid öfrig för sina personliga intressen. Egentligen är nog mången husmoder t. o. m. lyckligare lottad i detta afseende än exempelvis den själförsörjande unga kvinnan. Koncentreras hemarbetet, bör hvarje husmoder, isynnerhet under äktenskapets allra första och senare perioder, mycket väl kunna få några timmar af dagen till hvila och andlig förströelse. Det beror så mycket af huru man ställer det. Och för unga husmödrar ville jag anbefalla den metoden att förlägga hufvudarbetet till mornarna. Då städas och göres upp schema för dagen, då beräknas maten, ordnas med linne och kläder, arbetas systematiskt och i följd — klockan 12 på dagen, om husmodern börjar i tid, bör hemmet stå färdigt och hvarje syssla så klar, att det blott gäller att få den inrangerad under de kommande timmarna. I ett nybildadt, modernt hem, där middagen sällan ätes förrän omkring klockan fem à sex e. m., skulle husmodern ovillkorligen kunna ordna sin tid så att hon efter samlingstimmen tillhör "familjen", kan delta i dagens "on dit", i mennens intressen o. s. v.

Kvällarna bli väl merendels individuellt ordnade — men goda, unga husmödrar försumma icke vid aftondags den hemtrefliga tekoppen! Och ett råd i förtroende: fråga icke alltid först er man, huru han vill hafva det, om han vill hafva någonting eller ingenting alls! Ordna i tysthet, blir det framsatta ratadt sker ju intet värre, än att ni får sätta bort det igen. Somliga unga fruar uttråka formligen sina män genom att ständigt vädja till deras önsknings. Detta är att missuppfatta mennens natur, som mera älskar resultat än förberedelser och orationer. Mannen är metodisk, handlar — gack, du kvinna, och blif sammaledes! Känn dig suverän i ditt arbete, fördjupa dig uti det, medan

det pågår, befria dig fullständigt ifrån det, då det är avslutadt!

Af två som sätta bo är ofta en mindre praktisk. Icke minst har man att räkna med den fäfånga, som finnes i den mänskliga naturen, och som isynnerhet vid bosättning tar sig uttryck i att vilja synas vara mera än man är. Man vill förväna världen, imponera. Men världen är en otacksam åskådare och visar sig "til syvende og sidst" totalt, likgiltig för om ni kan betala era dyrbara möbler, era lyxvåningar eller inte. Den lämnar er med andra ord åt ert öde. Härom bör den klokare och mera praktiskt anlagda parten upplysa den mindre kloka och praktiska, till yttermera visso belysande sin ståndpunkt med de många exempel på äktenskap började i galen ända, som finnas på denna täflingens och det skrytsamma skenets jord.

"My home is my castle!" — Gör hemmet till en trygg borg, huru liten som helst, huru anspråkslös som helst, men till den rogifvande medelpunkten i en orolig värld, till den solida grundvalen för ett möjligheternas rika lif! Slut er samman där, man och kvinna, såsom två goda kamrater, som man och hustru, som vän och väninna!

Lifvet är så enkelt, att vi icke ha skäl att missuppfatta det. Har ni en stolthet så räkna den som er största att vara om äfven icke synas! Förenkla — fördjupa — öfvervinna, klargöra sin plats i lifvet och fylla den, se sin ställning och motsvara den, det är nobless och värde nog.

Intet i det enkla och sunda lefnadssättet hindrar lifvets naturliga växt och utveckling — det lyser kanske icke så mycket utåt, men i det fördolda blommar redan "den underbara trädgården", under de låga dörrarna njuta oftast de lyckligaste människorna — de som djupast känna lifvets ansvar, de som tåligast fylla alla dessa enkla och stora plikter, öfver hvilka kärlekens solsken faller stilla och befruktande såsom dagens ljus öfver jorden.

SVENSKARNES BOK.

MAN HAR med rätta klagat öfver att vårens litteraturflod denna gång ej tillfört oss stort annat än medelmåttiga och undermåliga böcker. Bland de mycket glesa undantagen lyser dock ett arbete, som genom ämnets starka aktualitet och reflexionernas slående sanning är att räkna till de märkligaste skrifter, som på länge utgått från en svensk tryckpress.

Boken i fråga, som utkommit på P. A. Norstedt & Söners förlag, kallas kort och godt "Det svenska folklynnet, aforismer af Gustav Sundbärg," och framträdde första gången som en Emigrationsutredningens bilaga för att i sin mån lämna bidrag till belysningen af sammanhanget mellan folklynnet och utvandringen.

Våra läsare torde nämligen ha sig bekant, att svenskarnes emigration till Nya världen sedan årtal tillbaka varit föremål för en allsidig utredning af en af regeringen tillsatt kommitté; det är som ett led i detta vidlyftiga arbete boken i fråga tillkommit, och tack vare sin upphofsmans historiska sans och sociala djupsyn har skriften blifvit ett nationellt dokument, hvari svenskarnes förtjänster och lyten sakligt och, så vidt man kan döma, opartiskt ställts i ett svenskt temperaments kritiska ljus.

Författaren, som är förutvarande aktuarien i

Statistiska Centralbyrån, numera professorn i statistik vid Uppsala universitet, Gustav Sundbärg, visar sig stundom kanske väl kategorisk i sina slutledningar, och hvem vet, huruvida ej ett och annat af de påpekade lytena vid en ännu mera ingående analys skulle kunna förvandlas till en förtjänst hos folkkaraktären. Men det vederhäftiga i kritiken väger ej mindre för det. — Låt oss här citera ett par af författarens reflexioner!

Nationens i många fall bristande förmåga att behärska en situation, att gå till botten med ett företag, säger han, beror af vårt folks brist på psykologi och därmed sammanhängande olust att intressera sig för människor samt vår saknad af nationalkänsla. Vi äro naturdyrkare, men förbise människan i naturen, vi äro drömmare, vi behärskas af vår fantasi, men vi sakna förmågan af systematiskt tänkande, hvilket särskildt i den ekonomiska striden med andra folk nödgar oss att dra det kortaste sträet.

Vi se och intressera oss för det som ligger oss fjärran, men ha ingen blick för hvad vi kunna fatta med händerna, vi älska det främmande, men förakta hvad vi själfva besitta, vi afundas och hata hvarandra och förringa i det längsta vår egen kraft eller tills den fått utlandets erkännande — då först våga vi förstulet lita till den.

På det politiska området visar författaren, hur klenmodigt vi under det senaste seklet gått tillväga, på det ekonomiska vår oförmåga både att förvärfva och att spara och på det intellektuella skapandets — det konstnärliga och litterära — huru vi, fantasimänniskor och drömmare som vi äro, företrädesvis syssla med återgifvandet af naturen, men mycket litet beatta oss med människan.

Detta är blott några aforismer gripna ur högen. Sidorna om svensk-amerikanerna och deras hat till det "gamla landet" afslöjar en nationalfara, hvarom vi hittills varit i det närmaste okunniga.

Nekas kan ju ej att resultatet af den skarpa undersökningen gör läsaren mången gång beklämd och lika ofta förbittrad på sitt folks vägnar, ty iakttagelsens sanning är ibland handgripligt påtagligt.

Rättvisligen påpekas som stärkande motvikt svenskarnes berömvärda egenskaper, deras betydliga begåfning på det vetenskapliga området, deras organisationsförmåga, storvulna sinelag, starka rättskänsla och humana betraktelsesätt. Men bristernas omfång och djupgående verkningar måste dock mana en hvar tänkande läsare att klargöra för sig själf, hur oändligt mycket vi ha att reformera både inom och utom oss, om vi för framtiden skola kunna växa till ett folk, värdigt våra traditioner och den uppgift vi ha att fylla som föregångsfolket i Norden.

Därför är "Det svenska folklynnet" i mångt och mycket en hälsosam skrift. Agan gifves af en svensk, som sannerligen ej tillhör "hatarnes", utan de prunklösa fosterlandsälskarnes minoritetsparti. Man känner, hur under den lugnt och nobelt formade prosan det brinner en svensk mans själ, hur där i hvarje rad talar en personlighet, som önskar, att hans vackra gamla land en dag kunde bli allt, hvad dess resurser ha ämnat det till.

Det är att hoppas att arbetet så fort som möjligt blir tillgängligt i en billighetsupplaga som folkskrift, ty om någon bok har en mission att fylla så är det denna.

E. H.—N.

tvättas kemiskt eller färgas ytterst omsorgsfullt af Örgryte Kemiska Tvätt- & Färgeri-A.-B., Göteborg. Det är ej likgiltigt till hvilken affär Ni vänder Eder, ty det är stor skillnad på kemisk tvätt och — kemisk tvätt.

MATTOR

KLIPPAN.

Modernaste Finpappersbruk.

Specialiteter:
Finare Post-, Skrif-, Kopie-
och Tryckpapper
samt Kartong.

Iduns textpapper tillverkas af Klippan.

Två natio-

MEDAN SVERIGE alltjämt saknar en verklig nationaldag, då hela landets befolkning samlar sig att festligt begå något stort minne från vår historia, ha exempelvis Nord-Amerika och Frankrike, för att blott nämna ett par länder, sina fastställda nationella högtidsdagar, som tjäna att manifestera viktiga händelser i deras häfder. Våra här nedan återgifna artiklar skildra ett par dylika nationella minnesdagar. Den ena uppsatsen, som författats af en svensk-amerikanska, fru Othelia

perna, till hvilka Alfred Nobels priser årligen utdelas.

Efter cortégen följde ett antal automobiler i hvilka medlemmar af Svenska-Amerikanska Kvinnoklubben voro representerade.

Var inte detta svensk-amerikanernes deltagande i nationernas parad ett vackert bevis på svensk patriotism?

OTHELIA MYHRMAN.

Chicago, Ill. den 7 juli 1911.

* * *

“LE JOUR DE BOIRE EST ARRIVÉ” —

L säga de som häna Nationaldagen, men den kvickheten är mera elak än sann. “Ici l'on danse”, står det här och där i lysande eldskrift på musikpaviljongerna, — och det är däremot det sannaste ord, jag sett här i Paris!

Trots alla föregående hotelser har den stora folk-balen fortgått utan Internationalen, de

SVENSKARNES PARADVAGN I 4 JULI-PARADEN I CHICAGO FÖRESTÄLLANDE MODER SVEA UTDELANDE NOBELPRISEN.

ÄRO VÅRA svensk-amerikaner patriotiska? Denna så många gånger hemma i Sverige omdiskuterade fråga kan verkligen besvaras med ett ärligt ja. De ha många gånger visat prof därpå, och nu ytterligare vid två tillfällen under de senaste veckorna.

Det första var midsommardagen, då Svenska Nationalförbundet hade inbjudit landsmännen att fira denna vår svenska högtidsdag i den 38 mil utanför staden belägna natursköna Elliott's Park. Oaktadt ett under hela dagen ihållande regn utsändes det ena tåget efter det andra af Illinois Central Järnvägen, fullpackade med högtidsklädda glada skaror, som i Elliott's Park ville fira midsommaren på äkta svenskt vis. Där restes majstången under folkets jubel — där sjöng Svenska National Kören våra härliga svenska sånger; där tolkade herr F. A. Lindstrand, förbundets förste president, dagens betydelse, och presidenten för Svenska Sångar Unionen i Amerika, herr Hjalmar Nilsson från Minneapolis, Minn., talade om midsommaren i Amerika och midsommaren i Sverige. Från tonerna af våra svenska musikkörer trädde dansen. Det var äkta midsommarstämning i hvarje människobröst. Till sist kröntes midsommarbruden, fröken Jenny Johnson, som vid allmän omröstning erhöll det högsta antalet röster och förärades Svenska Nationalförbundets dyrbara guldmalj. Ingenstädes i Sverige torde en vackrare midsommarfest hafva firats — och ingenstädes torde en sådan vara af högre betydelse för samhörighetskänslan bland vårt folk.

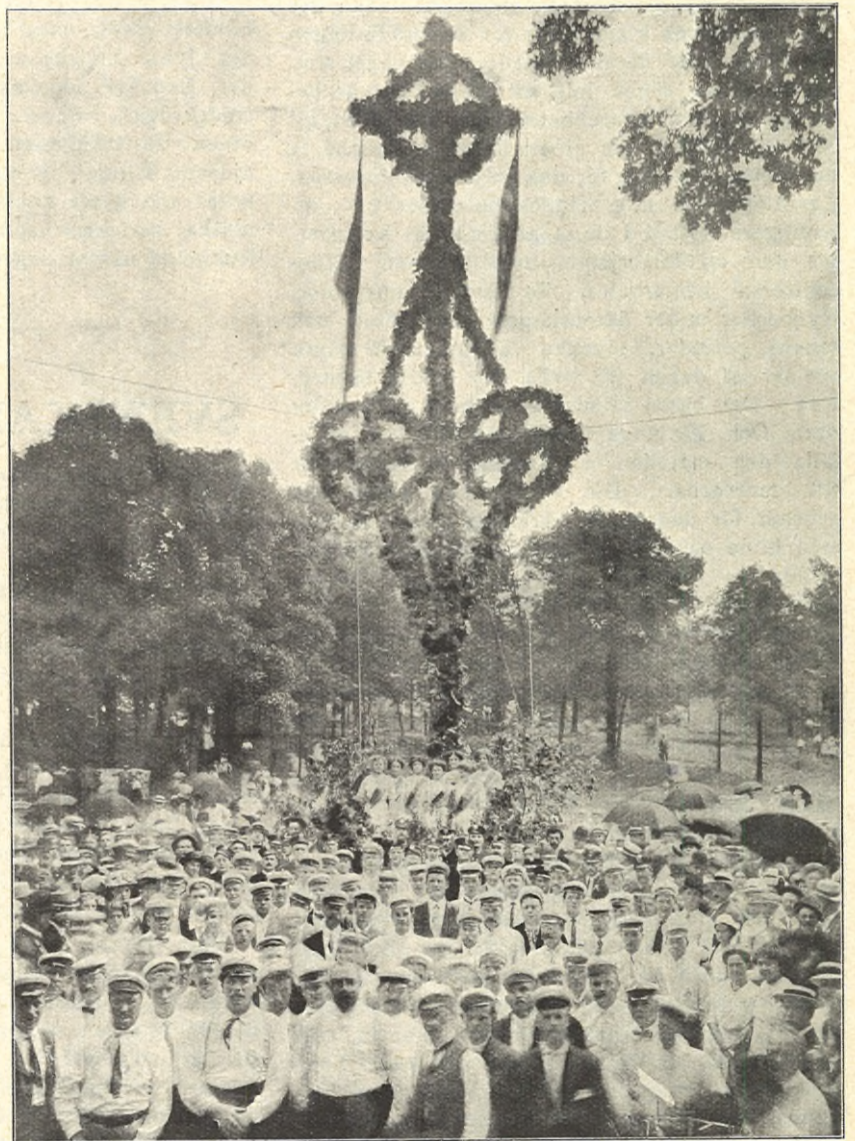
Det andra tillfället då Chicagos svenskar visade sin patriotism var på Amerikas frihetsdag, den 4 juli. Denna, Förenta Staternas största högtidsdag har under de förlutna hundra åren firats på det mest vilda sätt, genom ett ihärdigt skjutande af revolverar och andra explosiva medel som fört död och förödelse i spåren. För ett par år sedan började några sanna framstående personligheter i Chicago diskutera frågan om afskaffande af detta olycksbringande skjutande, och en förening benämnd “The Sane Fourth Association” bildades i och för genomdrifvandet af ett förståndigt firande af 4:de juli. Denna förening hade till detta års 4:de juli lyckats genomdrifva ett förbud mot försäljning af alla slags explosiver, och i stället inbjudit alla de i Chicago bosatta olika

nationerna till deltagande i en storartad “Nationernas Parad”.

Hvarje nation var ombedd att i densamma representeras af en musikkår, samt en “Cortége” framställande någon betydande händelse inom sitt lands historia. Sjutton olika nationer antogo inbjudningen att deltaga däribland äfven den svenska, som till ämne för sin “Cortége” tagit “Moder Svea utdelande Nobelpriserna”.

Den 4:de juli randades — dagen var olidligt het, temperaturen uppgick till 110 gr. F. i skuggan — men de olika nationernas deltagare som uppgingo till 5,000 personer och åskådarskaran till en kvarts miljon människor visade sin stora patriotism mot sitt fädernesland såväl som mot sitt härliga adoptivland med att punktligt infinna sig på sina platser så att paraden kunde starta kl. 10 f. m.

Det var en praktfull tafla som utbreddes sig för ens blickar, då paraden tågade fram Michigan Boulevard. De olika nationernas cortéger väckte berättigadt erkännande, men lifligast ljödo bifallsropen och handklappningarna, då svenska musikkåren under tonerna af Björneborgarnes marsch svängde in på Michigan Boulevard och den blågula svenska cortégen blef synlig. Där stod under en gyllene tronhimmel den ståtliga Moder Svea omgifven af representanterna för de olika fem vetenska-

FRÅN SVENSKA NATIONAL-FÖRBUNDETS I CHICAGO MIDSOMMARFEST I ELLIOTT'S PARK 1911.

Rundt majstången äro samlade de täflande midsommarbrudskandidaterna och den Svenska nationalkören.

Uppgif lifvidd (under armarna), midjevidd och kjollängd erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna och eleganta

Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 80 öre, Nationaldräktmönster 1 kr. Mönster kunna äfven beställas efter andra än våra modeller. Beställning skall då åtföljas af den modell som önskas. Priset är då dubbelt mot det vanliga.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till

Mästersamuelsg. 45 B, Stockholm,
Mönsteraffären “Chic”.

nationaldagar.

Myhrman, behandlar Amerikas nationaldag den 4 juli, firad till minne af de förenade koloniernas självständighetsförklaring den 4 juli 1776. Den andra har till ämne den 14 juli, fransmännens, enkannerligen parisarnes muntra och lysande nationaldag, firad till minne af Bastiljens stormning den 14 juli 1789, och är författad och ritad af den talangfulle konstnären Axel Erdmann, hvars ypperliga Stockholmsmålningar våra läsare helt säkert ha i godt minne från hans utställning föregående år.

elektriska ledningarna ha lämnats i fred, och gasramperna ha fått lysa — och jag tror sannrighen, att man fått bevittna en liten kontraprevolution, om det beramade sabotaget af festdagarna kommit till utförande. Allting annat: demonstrationer, marknadsgyckel och kommers, har förbleknat inför en enda naturkraft, som nu i fyra dagars tid tagit ut sin rätt: folkets nedärfda lust för dans och prakt och ljus!

Utan alla hänsyn har man dansat i både storartadt och barnsligt utstyrda gator — utan tanke på något annat i världen, så länge denna, den viktigaste af alla ceremonier pågått. Och jag må säga, att jag häri sett en våldsam och frisk lifsyttning af folket, som imponerat mera än något annat på mig i Paris — där ju dock alla de goda makter lära vara koncentrerade, som bära upp vår beprisade civilisation.

Under hela förmiddagen den 14 juli såg man i de olika delarna af staden regementen i full parad med sina röda panascher tåga hem från den stora revyen på Longchamps. Öfverallt utefter vägen mottogs dessa med glad upp-

PARISISKT BULEVARDLIF DEN 14 JULI.

märksamhet — för att ej säga förtjusning! Och om någon enstaka individ försökte hvissla, eller sjunga Internationalen, fick han kännbart erfaras, att han hade hela publiken mot sig — här var polisen öfverflödig! Detta är också mycket typiskt för fransmännen, liksom alla de smeknamn, som de populäraste regementena ha.

Äfven för den, som icke tänker på "gloiren", verkar hela det militära uppträdandet eldande! Den hastiga takten är något för oss svenskar alldeles främmande — och ännu mera musiken under marsch. Hornblåsarna i täten blåsa oafbrutet ett par hetsiga, korta signal-takter, och trummorna röras oroligt och nervöst som till alarm, med långa uppehåll, då blott trumpeternas fanfarer höras. Man kan förstå, att en sådan krigsmusik uppkommit i ett land, där det talas franska, och man kan förstå, att den elektriserar folket, när den, öfverröstande allt gatubullret, genljuder mellan husraderna.

Att från Opera-platsen ta sig fram raka vägen till Bastiljen brukar i allmänhet vara en lätt sak, men den 14:de juli var det svårt — ty man råkade ovillkorligen in på avvägar! Och äfven för den, som

annars tycker sig kunna hitta ganska bra i labyrinten, var det på festdagens kväll på många ställen omöjligt att känna igen sig vid första ögonkastet. Staden hade totalt förändrat utseende!

Avenue de l'Opera är nästan öde, och de angränsande gatorna åt Madeleine till ha ej heller sitt vanliga utseende. Den förnämna världen firar den 14:de juli på sina slott!

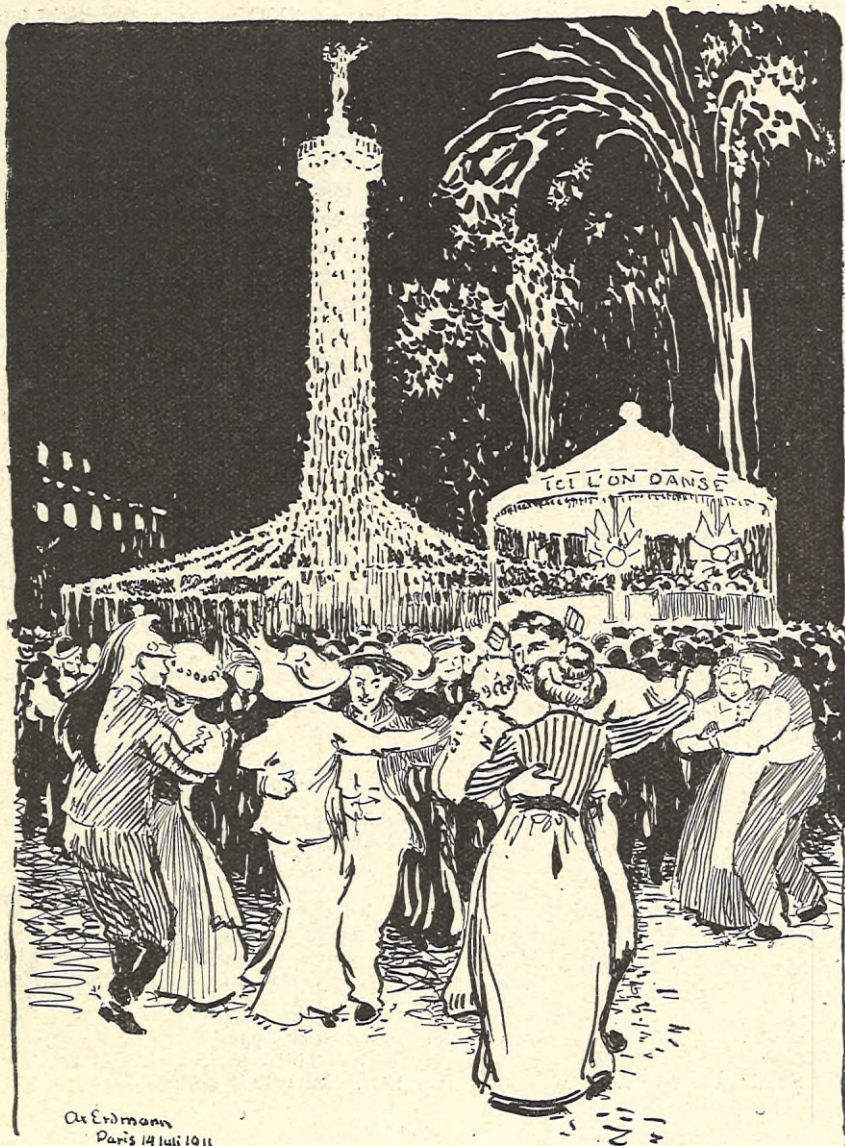
Operans fönster stå ännu öppna efter den stora gratisföreställningen på förmiddagen, då Bastilj stormarnas ättlingar från balkonger och fätöljer applåderat national-hymnen, utförd af Rouget de l'Isle i egen person.

Midt på torget är det svart af folk kring ett par fäktmästare, som samla pengar på sin båda af den duellerande grefven och den knifstickande apachen beundrade konst. Men på den tomma trottoaren intill sitter under ett kostbart ekläreradt palats en benlös stackare och sträcker förgäfvets fram sin hatt.

På den stora boulevarden förblekna de vanliga blinkande ljusreklamerna vid sidan af alla de nya fantastiska glädje-eldarna. Trafiken är inskränkt till det minsta möjliga, och man måste gå ute på den eljes lifsfarliga körbanan för att komma förbi alla folkskockningar omkring sångare, lotterimakare och utbjudare af flaggor, republikmössor och minnesmedaljer. Vid alla de lifliga gatukorsningarna, vid Ludvig XIV:s triumfbågar, där omnibusarna bruka trängas vid sina hållstationer, är det full bal, och så trångt, att man blott kan se en skara hufvuden, som röra sig i takt bakom den packade människomassan.

Place de la République är alldeles oigenkännlig! I ett enda stort ljushaf sticker statyen upp öfver en stad af tält, rutschbanor och blänkande karuseller. De stora bullrande ångpostiven vråla, och jägarhorn, bastrummor och gonggonger föra oljud. Många rafflande uppfinningar förekomma — sådana som tyckas oundgängligen höra till en nöjesmarknad här.

På en estrad står Jeanne d'Arc lifs lefvande — men hon har åldrats betydligt sen jag såg henne sist i Rouen — hon har sminkat sig och lagt sig till med ett fult leende och —

Axel Erdmann Paris 14 juli 1911

KRING FRIHETSSTATYN PÅ BASTILJPLATSEN.

Iduns Modellkatalog för sommaren är utkommen. Pris **60 öre.**

peruk! Vid hennes sida dansar en utklädd neger med en parisiska af värsta slag. Ett tält skyltar med påskrift: "Realistiskt-humoristiska silhuetter", ett annat med: "Alla folkklassers laster och brott", och där innanför får man se mycket fula saker. Det väldiga lejonet under Republik-statyen står svart och orörligt och ser mörkt ut öfver eländet. Pojkar och flickor sitta på sockeln kring lejonassarna och flina åt en stor dålig förstoring af en utmärkt Steinlen-teckning, som tjänstgör som skylt för ett vaxkabinett!

Men från torgets alla hörn hörs dansmusik, och där leker man en oskyldigare lek. Jag går från den ena balen till den andra och råkar till slut alldeles vilse bland folksamlingarna i de omklädda gatorna. I hvartannat hörn har man byggt en ställning af några omålade bräder, som bekläds med ett rött skynke, och här arbeta musikanterna vid skenet af ett par kulörta lyktor, och med pappersgrannlåt och flaggor tätt in på näsan.

Vid en liten gata, där det är tämligen stilla, ser jag i de öppna upplysta fönstren i våningen en trappa upp familjens döttrar i färd med att hänga ut och tända lyktor och transparanger. Deras unga lockiga hufvuden äro helt omgifna af girlander och små sköldar med "R. F.", och innanför, bakom gardinerna, skymtar jag Chopins och Victor Hugos porträtt på hvar sin sida om cheminé-spegeln, — marseljäsen tonar från familjepianot!

Ju längre jag kommer in i de trånga och fattiga kvarteren, ju mera rörande och egenomlig blir både illuminationen och dans. Gasramper förekomma ej, men papperslyktor i granna färger hänga i stället tvärs öfver gatan eller vid fönstren i de enkla hemmen vid sidan af en liten trikolor. Och utanför de små krogarna dansas "la Bourrée d'Auvergne". Denna gamla dans, som ger uttryck för den barnsligaste glädjetrytning, skulle sannerligen fordra sitt eget kapitel! Paren dansa emot hvarandra hela tiden, täflande i lekfulla, hastiga rörelser med både armar och ben. Den lifliga takten eggas mer och mer, man ler och svettas, trampar och snurrar, och rörelserna bli än humoristiska, än stolta. Musiken består stundom blott af handklavér och trumma, och på några ställen trakteras ännu de gamla instrumenten "musette" och "vieille" — det förra, som står säckpipan nära, utför den mycket enkla melodien, medan "vieillen", som påminner om vår nyckelharpa, ackompanjerar.

Så småningom kommer jag utan min egen vilja fram till Seinen. Midt framför Pont Neuf är gatan i hela sin bredd upptagen af bord och stolar med en oroligt afvaktande publik. På den folktomma bron blänka dragonhjälm; trafiken är afstängd. De offentliga byggnaderna utmed floden äro kantade af eldkonturer. — Med ett slag bländas hela trakten af en skimrande eldbukett från den svarta natt-himlen. Stränder, kajer och broar upplysas af ett hastigt glödande ljus, och jag skymtar under ett ögonblick alla fasaderna midt emot, Palais de Justice och Conciergeriet och tornet där Marie-Antoinette satt fången, som nyss stod mörkt och utan illumination. Alla draga sig till kajen för att se fyrverket, och så länge detta pågår, få både kypare och spelmän hvila.

Genom plötsligt tysta gator och efter att ha passerat en boulevard, som jag aldrig sett förr, med stora glödande oranger i trädkronorna — alldeles som i sagan! — kommer jag in på en trafikled, som jag tycker mig känna igen. Jag går åt det håll, hvaråt Bastiljen brukar ligga, går förbi det upplysta Hôtel de Ville, hvars hela väldiga torg är en enda stor balsal — och så — ändtligen — syns "Juli-kolonnen" i gatans fond: en hög skimrande pelare af tusen lågor!

Under tiden smattra åskskrällar genom luften och hela firmamentet flammar upp af olikfär-

gade sken från många håll — det lyser från Mont-Martre och Butte Chaumont sprutar eld. Nu är festens höjdpunkt! — nu klappa alla hjärtan! — omgifven af en jublande skara står jag midt på Bastilj-platsen och ser upp mot Frihetsstatyen, som högt uppe, på pelarens krön, belyst underifrån af dolda ramper, aftecknar sig mot den mörka luften.

Här är dock glädjens medelpunkt — liksom dess upprinnelse!

Vid pelarens fot gå hvalfbågar och lysande girlander långt ut på torget, lyktor hänga fullt i träden, utanför hvarje hus, i fönster, i dörrar och omkring kaféer och barer. Stora paviljonger i trikolorens färger ståta med orden "Ici l'on danse", och därifrån ljuder dansmusiken fulltonigt och präktigt.

Man dansar på trottoarer och körbanor — öfver spårvägsskenor, asfalt och träbeläggning. Kypare i sina långa hvita förkläden dansa bland granna dragoner med hästsvansar i hjälmarna — vackra flickor och fula flickor — tjocka krogdammer, arbeterskor, familjeflickor och barn om hvarandra. Man får nästan intryck af att "lytta och lama kunna gå", figurer, som man annars aldrig får se, ha krupit ut ur sina hål, lockade af gratis-musiken — gamla gubbar och gummor dansa med lysande ögon — arma utslitna människor röra sig åter en gång i rytm, berusade af musik, flaggor och ljus, leende i gasskenet med miner som prinsar och prinsessor!

Midt i den hvirflande mängden ser jag en man i skjortärmarna, med pipa i mun och små trikolorer vid öronen. Han dansar sakta med sin unga hustru — kring hans hals syns en liten knubbig barnhand: hustrun har barnet på armen — de dansa stilla, varligt och högtidligt: traditionen skall bevaras!

Paris 16 juli 1911.

AXEL ERDMANN.

En 200-årig bröllopsdikt af Johan Runius.

DEN 1 AUGUSTI 1711, således för jämnt 200 år tillbaka i tiden, stod på herregården Svarttorp i Östergötland bröllop mellan löjtnanten Karl Magnus Drake af Hagelsrum och ställets unga dotter välborna jungfru Gunilla Montgomery. Till denna visserligen i och för sig helt obetydliga tilldragelse hade emellertid samtidens populäraste svenske skald Johan Runius, som då vistades som sekreterare hos kungl. rådet grefve Nils Stromberg å det närbelägna Claestorp, strängt sin lyra. Han tyckes hafva varit alldeles särskildt "upplagd" den gången, ty af alla hans bröllopskväden, som i likhet med hans öfriga dikter af den karolinska tidens allmänhet mottogos med lika stort jubel som Bellmans och Frödings sånger i senare tider, blef detta det mest lyckade och äfven mest berömda. Framstående forskare i Sveriges litterära häfder, såsom Schück, Wrangel och Böök, hafva jämväl ägnat detsamma tillbörlig uppmärksamhet och anført utdrag ur den glada bröllopsvisan som typiska prof på Runius' diktning. I sin helhet torde denna dock ej vara känd för den stora allmänheten i våra dagar, hvaran minnet af densamma, särskildt med hänsyn till 200-årsdagen af dess tillkomst, väl förtjänar att återupplivas. Vi tillåta oss dessförinnan anföra Schücks träffande karaktäristik (i Schücks och Warburgs stora litteraturhistoria) af Runius' bröllopskväden, helst densamma synes skriven med särskild tanke på det nu ifrågavarande.

Han skriver: "Mest excellerade Runius i sina bröllopsdikter, och här är hans uppfinningsrikedom outtömlig. Hans kvickheter hafva väl genom tidens åverkan förlorat sin udd, af

kärlekens väsen har han visserligen en uppfattning, som kan förklara nyromantikern Atterboms ovilja mot honom, men hans dikt bär dock hälsans färg på sina kinder, och han är i dessa kväden så oförargligt, glittrande glad, han rimmar med en sådan oförbrännelig nonchalans och säkerhet, att vi ej hafva svårt att förlåta honom hans försyndelser mot den goda smaken. Men en egendomlig verkan göra dessa dikter, om vi till dem tänka oss den dystra bakgrund, som det stora nordiska kriget gaf. Medan kampen rasade i Östersjöprovinserna och otaliga af landets söner försmäktade i Sibiriens öknar, medan Sverige vacklade på sina grundvalar, diktades dessa, den karolinska tidens muntraste kväden. Ett dylikt skämtlytne förefaller oss nästan stå på gränsen af hjärtlöshet. Men Karl XII:s tid var en annan än vår. Mer än någon annan period var denna den verkliga lifsglädjens tidsålder. Runius saknade alls icke sinne för de olyckor, af hvilka hans land hemsöktes, men det är, som om intet kunnat stäffa det osläckliga, karolinska lefnadsmodet."

Om föremålen för Runius' hyllningsdikt må följande anföras. Karl Magnus Drake (f. 1668 † 1739), ättling af en gammal adelsläkt, hvaraf åtskilliga medlemmar under 1500—1600-talen vunnit berömmelse i Sveriges krigshistoria, inträdde redan helt ung på fädrens bana och åtföljde 1688 som tjuguarig officer den truppstyrka, som Karl XI detta år utsände till de nederländska generalstaternas hjälp mot Ludvig XIV af Frankrike. I det blodiga slaget vid Fleurus (1 juli 1690) blef han svårt sårad och fången af fransmännen. Efter tillfrisknandet gick han i fransk krigstjänst och deltog åren 1690—1696 under marskalkarna Catinat och Vendôme i Ludvig XIV:s krig mot Spanien och Savoyen samt bevistade därvid ett stort antal fältslag och belägringar. Hunnen till löjtnantsgraden, drefs han af hemlängtan sistnämnda år att taga afsked och återvända till fäderneslandet, där han under sin återstående lefnad förde en landtjunkares lugna tillvaro på sina gods Fostorp i Södermanland samt det ofvannämnda Svarttorp, hvilket hustrun förde i boet. Af sina krigsminnen har han efterlämnat en liflig och intressant skildring, hvaraf utdrag meddelats i Historisk Tidskrift 1901. Hans maka Gunilla Montgomery (f. 1687 † 1762) tillhörde en gren af den förnämliga engelsk-skotska ätten af samma namn, hvilken med hennes fader öfverstelöjtnanten David Kristoffer Montgomery († 1704) under senare hälften af 1600-talet inkom till Sverige. Hennes moder, Emerentia Rosenstråle, var ättling af en ur-gammal svensk riksrådsätt. Karl Magnus Drake och Gunilla Montgomery äro stamföräldrar för de två yngsta nu levande grenarna af ätten Drake af Hagelsrum:

Och här följernu den humoristiska bröllopsvisan, ehuru med moderniserad stafning och interpunktering.

*"En ny visa på en gammal ton,
då*

*tvenne förnäma personer af gammal adel,
löjtnanten välborne herr
Karl Magnus Drake*

*med
den välborna jungfru
Gunilla Montgomery,*

*inläto sig i den gamla stadgan, som i paradiset be-
gyntes, hvartill den gamle gifve dem sin välsignelse.*

*När sjuttonhundra elfva
är i sitt halfva lopp
och världen börjar skälva
för Karl, som vaknat opp;
den ryssar fyrti tusen
bevist till öfverflöd,
att den, för dem släckt ljusen,
måst inte vara död.*

*När Sverige är välsignadt
med ymnig växt och korn;
dess ovän ligger dignad
och luktar på brändt horn;*

när segern vägen banar
till frid och landsens flör;
när pest och sjukdom stannar
och gräs på grafven gror.

Se då är godt att lefva,
då rinner i vår häg
hvad Adam tänkt om Eva,
då först han henne såg.
Han visste väl besinna,
det utgick på ett par,
att hon var skapt till kvinna
och han var skapt till karl.

Man märke väl på orden,
när man i bibeln läs:
han tog mot tomma jorden
och lämna folk som gräs.
Hvi skull' man oss då skylla,
att vi ha konsten glömt!
Skall kärlek icke fylla,
hvad fiendskapen tömt?

Nog har här delts ut slängar
i dessa elfva år,
däraf mång tappra drängar
ha fått sitt banesår;
låt delas nu ut kyssar
och annat ljufligt mer,
så botas, hvad de ryssar
i slakten rivit ner.

Till bara ris och plaggor
har Gud ej skapt all skog;
låt somt ock blifva vaggor,
här finns ju timmer nog.
Allt lin blir ej till slöjor
och svepning hoppas vi;
samt lär väl barneblöjor
och brudgumsskjortor bli.

Den världen gärna fagnar
med nytt förskott och folk,
på hela världens vägnar
jag tackar såsom tolk.
Tack skall herr Drake hafva,
som tänker på vår brist,
att Sverige vid Pultava
en hop med adel mist.

Hans hjärta obedåradt
bör sig ock tacka själf,
som utsökt och utkorat
den till sin kära hälft,
hvars dygd och ljufva väsen
liksom en panacé,
en drottning ibland gräsen,
kan lif och hälsa ge.

Allt krigsbesvär och möda,
all olust, sorg och harm
han glömma lär och döda
på brudens sköna arm;
hvad Frankrik och Holländer
ha lämnat obetaldt,
emellan hennes händer
han dem kvitterar allt.

Till Spanien for han hädan,
dit måste ock hans fru;
med ett lif slapp han dädan,
hon slipper väl med tu.
Hvad hjälper sig förställa,
allt går ju ut därpå:
Gud gif, när det skall gälla,
att resan väl må gå!

Att när, hvad prästen spådde,
blef sant sjuhundratolf,
att svenska barnen trådde
vår fröjdedans på golf;
att då de ädla makar
med fägnad måtte se
par vackra, friska Drakar
åt dem i vaggan le!

Nu lefve Fostorps herre
nu lycklig med sin fru!
Gud gif dem inte värre
än jag dem önskar nu,
så ska de bli så lika
i ära och respekt,
så gamla och så rika,
som någon i sin släkt.

Additament till en précieuse.

Ditt magesjuka öra
måst inte sitta jämnt,
som vämjer vid att höra
på ett förnuftigt skämt.
Vill bonden ock (till pocker)
nu med bli delikat?
Ge'n gröt och ej ärtskockor,
så vet han det är mat!

SOMMARMORGONEN glänste och grönskade,
när Arvid gaf sig ut från staden. Lands-
vägen var torr af damm, redan kväfvande het
och ögonförblindande solhvit, men med friskt
sinne gick Arvid upp genom bergets granplan-
tering och kom på den långa slutningen, ljun-
ghedar och åkerfält öppnade sig och hela land-
skapet tycktes breda sig med vidaste horisont-
linje mot norr.

En liten väg slingrade mellan fälten, där
tolfaringen nu marscherade fram. Den låg tyst
och het, ingen människa syntes till rundt om-
kring på de vida markerna, endast betande
eller hvilande kor, det doftade och glänste,
och himmelskupan stod ljus öfver provinsen.

Arvid ilade vidare, förbi den ensamma
lutande grå stugan, förbi några små kullar inne
på fältet... Han kände dem väl liksom allting
på denna stråt, och de markerade, hur långt
han kommit.

Plötsligt sänkte sig vägen — och han såg ut
i nya, vida perspektiv: långt borta lågo lummiga
poppeldungar, på ömse sidor farleden, och ett
rött tak stack fram. Men den lilla bondstu-
gan, dit han skulle, såg han inte till, fastän
den bara låg tvärs öfver vägen från gården
med röda taket.

Nå, det behöfdes ännu en bra stund att
komma dit. Men ödsligheten tog småningom
slut, här lågo gårdar och fruktträdgårdar ut-
efter vägen, och till sist såg Arvid hur någon-
ting, som för honom var känt och kärt, skym-
tade mellan löfverket: det gråa uthuset till den
låga stugan, som vidtog omedelbart och hvars
dörr och fönster vette ut mot landsvägen och gär-
desgården och en dunkel park med höga susande
träd, som hörde till gården med röda taket.

Hit, hos ett gammalt vänligt bondfolk, kom
Arvid alltemellanåt på ett par dagar under
ferien. En hel sommar hade han bott där med
sin mamma, hvars släktingar ägde gården med
röda taket, där det fördes ett muntert lif. Men
Arvid föredrog den lilla stugan vid landsvä-
gen och dess låga kammare med fönster icke
bara utåt men in mot trädgårdens blommor och
bikupor och på baksidan mot en liten grön
gräsplan, som gick öfver i en stor fruktträdgård.

I den kammaren föfogade Arvid öfver ett tomt
och afröjdt bord vid hvart fönster, när han ritade
och läste. Han trufdes lika intimt som hemma
i staden. Af bondfolket själfva var det nästan
blott den lilla nytra och välvilliga gumman, som
stundom var inne i "stugan", utom när de
sofvo; den gamle lugne gubben och sönerna
voro mest på marken eller i uthusrummen.
Arvid, stadspojken, hade därför den låga kam-
maren med dess vänliga utsikter så godt som
för sig själf och sina fantasier.

*

— Nå, nu kom han, sade gumman Neta i
dörren, när Arvid nått ända fram, svettig i
den varma morgonen.

— Kan han vara oppe så pass tidigt? Hur
må de hemma? —

Och julidagen gick så som många dylika
dagar gått för Arvid härute. Han sprang om-
kring under fruktträdgårdens vajande, svalt
skuggande grönska, där nerblåsta äpplen lågo
på gräset, och han var med husets vuxna söner ute
i markerna, där rågen stod gyllne hög och
dikenas hallonbuskar lockade. Han sprang
genom den dunkla, susande parken upp till
släktingarnes gård men vände strax hem
igen. Dagen hade mistat morgonens blå klar-
het, solljuset var nu blekt och himlen fläckig
och oren och liksom osäker af de skyar hettan
dref upp på den och som tycktes sofva rundt
omkring trädtopparna. Efter middagen kom
den lilla stugans stilla stund: gubben Johannes

och sönerna hvilade ute på logen, mor Neta
lutade sig litet inne bakom sängens sparlakan;
Arvid satt ensam vid bordet mot trädgårds-
fönstret och läste i ett gammalt lördagsmaga-
sin, som alltid togs fram när han kom, och
han hörde hur flugorna surrade... Ingen sol
fanns nu i stugan, där var lika blekt som tyst
men hans tolfåringshjärta hörde med andakt tyst-
naden och var lyckligt under det låga taket,
med de enkla trädgårdsblommorna därute och
bikuporna för ögonen.

... På eftermiddagen kom solen fram igen
och strålade starkt inne och ute, och Arvid och
den ene af pojkarne gjorde en lång tur utåt
den hemlighetsfulla dungen man såg borta i
väster, hvaröfver solen brukade gå ner och
som Arvid kallade Hallonskog.

*

Han stod ånyo inne i det låga rummet, och
såg utåt vägen; det var kväll och hade hastigt
mörknat och den höga, dunkla poppeldungen
midt emot susade ängsligt. Hvar hade dagens
klarhet blifvit af?

När han kommit hem från Hallonskog, sjönk
solen just i en molnbank som hemlighetsfullt
bildat sig därborta. Den var skarp som
en lineal och mörk som en säck och hade
ingen likhet med de obeslutsamma skybildnin-
garna från förmiddagen; där låg något främ-
mande och obevekligt öfver dess stålblå kärna,
hvaröfver lättare, blyglansskimrande flikar
svärmade som förtrupper.

Sedan den uppslukat solen, hade molnets
kärna inom, som det tycktes, en blink blifvit
dubbelt så hög och sträckte sig nu ett godt
stycke upp på himlen. Den liknade ett ofant-
ligt och outgrundligt djupt stålblått haf och
kastade redan en hemsk skymning. Som för
häftig blåst fladdrade de grå småskyarne fram-
för, sträckte ut sig och sammanflöto med de
dunster, som redan — men när? — bildat sig
rundtom på himlen och tycktes beredda att
hylla den väldiga eröfraren. Arvid tänkte på
en hunnerinvasion i Europa, en mongolstorm mot
hela den öster- och västerländska världen...

Nu hade åskmolnet rest sig fram till zenit
och i jämnhöjd med poppeldungens nära träd-
toppar, som kvedo sakta. Hela västra land-
skapet var insvept i djupt mörker; det tycktes
som skulle världen om några ögonblick gå in i
den eviga natten... Nu såg man så godt som
ingenting alls därute. Men — besynnerligt och
hemskt nog — icke en blix, icke en regn-
droppe, blott väntan, väntan, väntan...

Gubben och gumman kröpo stilla till kojs
bakom sparlakanen. Arvid hade fått bäddadt
vid fönstret och lade sig med en känsla af att
icke mera vakna...

Men när morgonen kom, tittade han öfver
den lilla landsvägen ut i en blekgrå, vanligt
och lugnt jämnmulen sommardag. Kring gär-
desgården midt emot fläktade småträden och
buskarne litet vemodigt af och an.

Årets tolf kapitel.

Täflingsämnet för oktober månad lyder:

Den försvunne riddaren.

*Ett kapitel om den manliga artighetens dekadans och
om kvinnornas skuld däri.*

Männa tro nog fortfarande, att deras artighet läm-
nar intet öfrigt att önska och kvinnorna å sin sida att
de ej ha något att förebrå sig i fall, där männen
brista i belevnhet. En utredning bör därför vara af
stort intresse. Täflingskrifter, som skola vara för-
sedda med påskriften: *Iduns artighetstävling*, samt åtföljda af *författarens fullständiga namn och adress*, måste vara inlämnade till redaktionen af *Idun senast den 31 augusti 1911*. För den enligt redaktionens åsikt bästa artikeln utfästes ett pris af

ett hundra (100) kronor

och den prisbelönade uppsatsen inflyter i något af *Iduns* oktobernummer.

Stockholm den 1 augusti 1911.

Redaktionen af Idun.

En Kristinadag vid Loka brunn

1811
Kristina!

GREFVINNAN CASA MIRANDA, som f. n. vistas vid Loka brunn, blef där på Kristinadagen föremål för en synnerligen hjärtlig hyllning. Hela dagen var en festdag. Lokaområdet hade kläddes i flaggskrud, en äreport var uppförd i parken vid den väg, grefvinnan brukar gå till badet, och som till hennes ära hädanefter bär namnet Kristinas väg. Redan i arla morgonstund hade festföremålet uppvaktats med musik och lefverop och under dagens lopp hyllades hon på flera sätt. Dagens clou utgjordes dock af en trefligt arrangerad fest, som på aftonen gick af stapeln i Brunns-parken. En liten friluftsteater hade där inrättats, och sedan t. f. öfverläkaren, doktor Rystedt, i en varmhjärtad och vackert framsagd prolog hyllat "sångens drottning", allas vår Kristina Nilsson, samt på samma gång invigt Kristinavägen, förevisades där en liten vacker rokokoidyll från "tjusarkungens" dagar. Majestätet själf, åtföljd af Bellman och ett par uppvaktande damer, tog plats på scenen, och Bellmans representant

sjöng till luta såväl "Upp, Amaryllis" som "Fjäriln vingad" m. fl. Det hela och särskildt det lilla hofvets entré mellan parkens ljusa björkar med den glittrande sjön Loken i bakgrunden verkade synnerligen illusoriskt och förde ovillkorligen tanken tillbaka till tredje Gustafs solskensstunder på hans älskade Haga.

En synnerligen lyckad Lokarevy, författad af kand. A. Forsell, visade hvad Loka duger till, om man ej vet det förut. En stackars gumma, bekajad med alla möjliga — och omöjliga — krämpor, blir

2

där omhändertagen, och sedan doktorn framkallat féerna vatten och gyttja, Lokas undergörande naturkrafter, samt dessas gåfvor af en Lokagumma med känd kraft och energi applicerats på den sjuka, blir hon, sedan äfven Lokas charmanta öfvermassös, fru Hedberg-Welsin — här uppträdande in persona — gjort sitt verk, fullt frisk och ung på nytt. Krycka och käpp, faltar och schalar kastas bort, och det hela utmynnar i ett af läkarna utbragt lefve för "gamla Loka och dess framtid" — ett lefve, som af den till väl ett tusental uppgående menigheten kraftigt besvarades. Denna synnerligen väl funna och framställda apoteos åt Loka gjorde stor lycka och framkallade det lifligaste bifall. — Några landsmålsbitar af Fröding upplästes, hurtiga folkdanser af nationalklädd ungdom trädde å dansbanan i parken och musik utfördes mellan de olika numren. Den trefliga, om festglädje vittnande tillställningen torde ha mycket tilltalat grefvinnan Miranda, som hjärtligt tackade såväl doktor och doktorinnan Rystedt

för deras besvär med de lyckade arrangemangen som och samtliga de medverkande. Grefvinnan förklarade ock sitt hopp vara att få tillbringa ännu många somrar vid det vackra och idylliska Loka. — För öfriga deltagare i festen, såväl medverkande som åskådare, torde ock Kristinadagen 1911 blifva ett kärt minne och säkert känner sig mången glad att ha fått vara med den dagen.

G. N.

3

"En lycklig barndom - ett ädelt lif."

MARIA KJELLMARK.

1. Örebro Kindergården. I blomsterängen.
 2. Lekar i Oskarsparken utanför Örebro Kindergården.
 3. Små husbyggare.
 4. En slöjdekurs.
 5. Från feriekursen vid Hagaström.
 - 6 o. 7. Från Kindergårdenutställningen i Örebro 1911.
- E. Sjökvist foto.

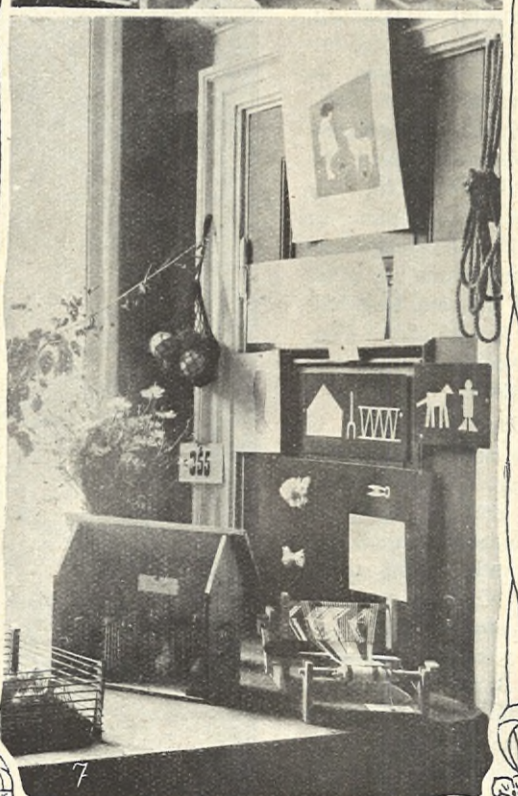
Några ord om Kindergården på Örebrouutställningen.

I NOM afdelningen för "skolslöjd" på utställningen i Örebro fästes vår uppmärksamhet särskildt vid en utställning från Örebro Kindergårtenseminarium (med arbeten [utställda] af såväl lärarinneelever som af småbarnen). Här är allt så vackert och idylliskt ordnadt, så intressant och så lärorikt. Vid prisbedömningen har också utställningen hedrats med silvermedalj.

Örebro Kindergårtenseminarium har ett helt litet rum för sig, ett soligt, blomprydt litet rum (blomkrukor i alla fönster, och frodiga luktarter i trälådor utefter väggarna). Här hafva de små fått vara med som trädgårdsmästare. Den trefliga småbarnsmöbelen i hvitt och blått gör äfven sitt till, att det hela verkar "Kindergårten".

Vi se oss nu omkring i barnens lilla värld. Först träffa vi då på lärarinneelevernas arbeten, omfattande modeller till de s. k. Frøbelska selsättningarna (figurläggning, pappersvikning, pappersklippning m. m.), modeller till de första småbarnskläderna äfven till en hel del enkla och lätta arbeten för barn, dessutom ett riktigt mönsterstall och en dito ladugård (i miniatyr förstås). I spiltorna stå välformade hästar och kossor af lera, och målarpenseln har försökt ge dem deras naturliga färg, i svart och hvitt, brokigt eller brunt.

Ett par af lärarinneeleverna ha ställt upp

hvar sin arbetsmedelpunkt, "Höna och ägg" för april, och "Fåret och ullen" för november månad. Genom dessa s. k. arbetsmedelpunkter kan man här få en god inblick uti Kindergartens arbets- och undervisningsmetod.

Det lilla hönshuset med dess inredning och pullorna därutanför liksom fårhuset med de små fåren af lera vid höhäcken och den lilla gröna hagen, där en "tackamma" går på bete med sina två små lammungar, allt detta är så näpet, och vittnar både om förståelse af barnanaturen och om intresse och kärlek för arbetet bland de små.

Intresset stiger vid åsynen af en förtjusande

ÖREBRO KINDERGARTENSEMINARIUM OCH KINDERGARTEN.

betydelsefullt steg framåt. Det är nämligen för första gången, som denna undervisningssak varit representerad på en större allmän svensk utställning, och för första gången har densamma fått ett så offentligt erkännande, som genom ofvannämnda diplom. Många, många tusen äro de utställningsbesökare, som komma från skilda delar af Sverige, ja äfven från utlandet, i synnerhet Finland, som här hafva uttryckt sin förtjusning öfver den vackra Kindergartensutställningen, och lifligt uttalat sitt intresse för den svenska Kindergarten framtid. Må nu de frön, som blifvit sådda här denna sommar, växa upp och bära god frukt, till gagn för det

FRÖBELS FÖRSTA KINDERGARTEN I BLANKENBURG.

liten docksalong i blått och hvitt, ett dockrum, där ingenting saknas, som kan göra det hemtrefligt och inbjudande. Alltsammans här är gjort af enklaste material, så att de små själva kunna utföra hvarje detalj af det hela, t. o. m. dalklockan och flygeln (där ej ens notstället med små skrifna noter till "Bä, bä, hvita lamm" saknas). Och på soffan har kissen inlagt hedersplatsen, och "vovven" är nog modig att spatsera omkring på den fina hemväfda gångmattan. Huru denna är väfd visar den lilla nätta väfstol, af enkel och praktisk konstruktion, som står där strax bredvid. Då den förfärdigats och skänkts till Örebro Kindergarten af en 14-årig f. d. elev, kan den där ständigt få användas till modell.

Alla dessa utställda arbeten vittna om, att de unga flickor, hvilka här sökt dana sig till barnauppfostrarinnor, under det nu genomgångna studieåret fått en mycket god och grundlig utbildning.

Till denna afdelning hör äfven en grupp elevarbeten från Hagströms småskoleseminarium i Gästriklands län, där föreståndarinnan för Örebro Kindergarten-seminarium under de två senaste åren hållit feriekurser i Kindergarten teori och praktik.

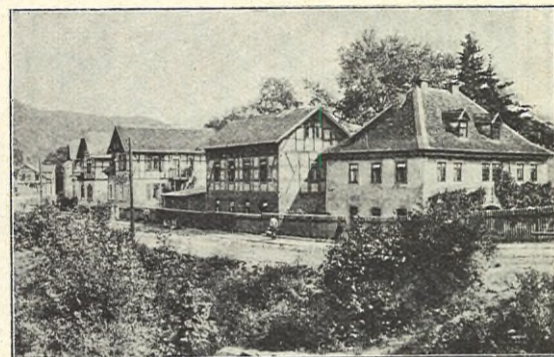
Och nu komma vi till småbarnens afdelning, som är delad i 2 grupper, grupp 1 Kindergarten för betalande barn, grupp 2 Kindergarten för arbetares barn, afgiftsfri, kallas "Barnträdgården". Småttingarna hafva alla här ritat, målat modellerat, "vikt och klippt", slöjdat, sytt bollar samt medels flätning förfärdigat

korgar, kälkar, skottkärror och små stugor m. m., allt gjort med lif och lust, det syns så väl. Tillsammans hafva de små barnen slöjdat ett präktigt litet hönshus med en hönsgård, ordentligt kringgårdad, där en flock behändiga "pullor" af lera spatsera omkring i broderlig sämja och plocka i sig utaf kornet, som rikligt ströts omkring på den sandade marken i hönsgården. Öfverst kring väggen löper en fris i s. k. "penseltryck", målad af småttingarna.

Midt på väggen bland småbarnens älskliga och roliga ritningar och en hel del vackra fotografier från Örebro Kindergarten sitter själfva Fröbel, Kindergartens uppfinnare, och man tycker, att det riktigt syns på honom, att han här kommit på sin rätta plats, den plats, som han själf högst har älskat — midt ibland barnen och de sysselsättningar han uttänkt och gifvit dem till "lekgåfvor".

Hans egna ord — En lycklig bandom, ett ädelt lif — stå att läsa på väggen här ofvanför bredvid några andra minnesord, gifna af en annan barnvän, Z. Topelius; det är hans "Barnens bön för sitt fädernesland", en dikt, som just passar till Fröbels tanke med Kindergarten. Här märkas ännu några bilder, hvilka belysa Kindergartens historia, det är en vy af den första Kindergarten i världen (i Blankenburg i Türingen) samt af Fröbels eget boningshus i Blankenburg.

I och med denna utställning i Örebro har också Kindergarten sak i Sverige tagit ett

FRÖBELS BOSTAD I BLANKENBURG.

kommande släktet och för skolans framtida undervisningsplan, och må äfven dess arbete tränga allt djupare ned till de många fattiga små, som så ofta lämnas utan tillsyn och hjälp.

Örebro Kindergarten grundades år 1902, och har sedan dess varit i oafbruten verksamhet. Redan år 1904 började man vid densamma gifva ettåriga kurser i Kindergarten teori och praktik för unga flickor, hvilka önskade utbildas till Kindergartenlärareskor och barnauppfostrarinnor. — Många äro de unga, som här fått sin utbildning, och som sedan genom Kindergartens föreståndarinna fått både goda och varaktiga platser, dels vid skolor, dels i barnhem och anstalter för barn, samt i familjer.

År 1906 lades ännu en afdelning till arbetet vid Örebro Kindergarten seminariet, nämligen den s. k. barnträdgården eller en Kinderflarten för arbetares barn.

Örebro Kindergarten seminariet förestås af fröken Maria Kjellmark, som utom en första ettårig kurs vid Kindergarten-seminariet i Stockholm äfven företagit flera studieresor till utlandet, däribland en år 1904 med statsanslag. Förleden sommar studerade fr. Kjellmark vid Kindergarten-seminariet i Kassel.

Många glädja sig säkert med henne åt den uppmuntran Kindergarten utställning rönt och önska den outtröttliga och intresserade föreståndarinnan fortsatt framgång i hennes arbete.

ELSA ROSÉN.

GRUPPBILD FRÅN ÖREBRO KINDERGARTENSEMINARIUM, VÅRTERMINEN 1911. S. LINDSKOG FOTO.

Sägner från fattighäradet.

Af Gertrud Almquist.

(Forts.)

DET VAR dikten om fattighäradet och om folket, som växte upp där. Om de drömmar, som födas i ensamheten ute på de öde hedarne, drömmar om lycka, som aldrig slå ut i verklighetens blom och om det obevekliga lifvets hårda stämpel på anleten, som varit ämnade att spegla Guds väsens härlighet.

Och det var dikten om en lustgård i fattighäradets öken och lustgårde var Viks herregård och om lustgårdens fagraste, skäraste ros, blomman från ett sydligare land, som från denna sommar var fästad vid den svenska jorden.

Och dikten talade om fåringens och godhetens makt öfver människohjärtan, och om en dag, då fattighäradet ej längre skulle vara ett hemvist för sorg och synd, då hela öknen skulle blifva en lustgård, ett hem för människor, som den skära rosens doft och fåring kommit att tro på lyckan och godheten.

*

Det var en varm julidag ett år senare. I parken vid Vik under de lummiga trädkronorna, som skänkte en djup och fullständig skugga, rörde sig långsamt två gestalter. Den ena var en yngling, nästan en gosse. Han var af medellängd och spenslig. Ansiktet var blekt och finhyllt och omgifvet af brunt, silkeslent hår, som föll i lockar kring hufvudet. Munnen var ädelt formad, men hade ett tankefrånvarande drag. Ögonen voro mörka och stora, och blicken tycktes fixera ett föremål långt borta. Det var den yngste Lindsay.

Han talade ifrigt och dämpadt, och svetten trängde i klara droppar fram på hans panna. Vid hans sida gick Gwendolin. Hon var trots värmen blekare än eljes, och hennes ögon lyste mörkt och farligt. Där hon gick i sin gula klädning, liknade hon en främmande giftblomma, som berusar och dödar.

Hon lade sin smala, hvita hand med en skälfnings på broderns arm.

“Låt oss hvila, Arthur,” sade hon sakta, “du är trött. Låt mig torka svetten af din panna.”

Viljelöst lät han henne leda sig till en mossbelupen stenbänk, där de togo plats.

“Du har förstätt mig, Gwendolin, eller hur?”

Hon böjde tyst hufvudet.

“Du vet det, så väl som jag,” återtog brodern. “Herren Zebaot är en stark hämnare, som söker fädernas missgärningar in på barnen. Ha inte de orden fyllt vår barndom med skräck, till dess man trodde mig vansinnig. Vansinnig! Du vet, att det är en lögn, Gwendolin. Du vet att det är fruktan, att jag skall uppenbara den förfärliga hemligheten, som kommit dem att säga det.”

“Ja, Arthur.”

“Tack, Gwendolin, jag vet, att det är så, men om du viste, hur den tanken hetsar mig under nätterna, när jag ej kan sofva och blodet bränner i mina ådror som eld. Vansinnet hör också till förbannelsen, ser du. Men det kan inte vara jag. Jag är den ende, som ser klart. O, Gwendolin, den natten, då jag först såg tydligt, att vi alla äro förbannade. O, Gud, Gud, hvilken fasa! Lägg din hand på min panna, syster. Tack, din hand är så kall, så underligt kall, fast din blick glöder. Det svalkar så skönt. Tack, nu kan jag tala igen.

Gwendolin, du sade nyss, att förbannelsen öfver fädernas missgärningar inte når längre än till tredje eller fjärde led, och sex generationer ha följt på hvarandra, sedan Mathias Lindsay lefde i svek och skam och mördade sin bror.

Du dåraktiga Gwendolin! Vet du, hvad Göran

Lindsay, vår far kallades. “Den onde Göran Lindsay, kvinnoföröfaren, bedragaren.”

“Tyst, min bror!”

“Tyst, säger du, men om jag vore tyst, skulle stenarna tala. Vet du, att när Göran Lindsay, vår far, låg i dödsqual, anklagade han sig själf som mördare. Vet du, att vår mor dog för egen hand, därför att han, Göran Lindsay, gjorde lifvet för henne till ett helvete.

Och du tror ännu att det barn, som skall födas, kan undgå förbannelsen.”

I det ögonblicket hördes från huset, hvars fönster stodo öppna, ett genomträngande skri, som högt öfverröstade forsens dån, ett skri, som en mänsklig strupe endast utstötter en gång i den yttersta smärta.

De båda syskonen lyssnade spändt.

“Nu födes arvingen till Vik, nu går förbannelsen öfver till ett nytt släkte”, sade Arthur Lindsay långsamt och tydligt.

Gwendolin sjönk på knä på marken och gömde hufvudet i sina händer.

*

Den nyfödde låg och sof sin första sömn i ett af de höga rummen, där dagern var dämpad genom till hälften förskjutna fönsterluckor. Vaggan med sitt ljusblå sidentäcke stod tätt intill en hög säng, där Walther Lindsays maka hvilade i dvallik slummer. Ångestsvetten från den genomkämpade smärtestunden klubbade ännu fast de ljusa lockarna vid pannan, och kring ögonen syntes mörka ringar. Munnen var slutet fast och liksom trotsigt.

Walther Lindsay hade den sista tiden varit borta i Halmstad, och vistelsen där drog ut dag efter dag, medan Camilla gick ensam på Vik och väntade sin stund. En gång skref hon, men inte mera, och ännu dröjde han. När han äntligen var på hemväg, möttes han af bud, att den unga fruns lif stod på spel. Då sprängde han hästen på det sista skjuthället. Nu var han just kommen och stormade in trots sköterskans varning, dammig och resklädd, som han var, för att hälsa moder och barn.

Han tog den nyfödde i sina armar och bar honom till ett fönster, som han vidt öppnade. Så kysste han hans panna och lyfte honom högt i solen.

“Jag döper dig, Göran Lindsay”, sade han, “till dina fäders namn och till deras kraft och lycka.”

Så lade han barnet i sköterskans armar och skyndade fram till hustrun. Hon hade vaknat och hennes blickar gingo ömsom till mannen och barnet.

Walther Lindsay böjde ett knä vid sängen och kysste sin hustrus hand och så hennes panna.

“Tack,” sade han.

Hennes stora blå ögon voro riktade på honom med en hånfull blick, men i deras djup låg ångest och kärlek.

*

Ingen satt oftare vid den lille Görans vagga än Gwendolin, men aldrig sade hon hans namn eller tog honom i sina armar. Hon endast såg på honom med en spänd, ofrånvänd blick, och hon vakade med outtröttlig omsorg för att sköterskan ej för ett ögonblick skulle försumma sin plikt mot barnet.

Gwendolin och Camilla Lindsay hade lefvat ett år i samma hus som inbördes främlingar. Vid barnets vagga möttes de nu dag efter dag, och det var som om Gwendolin genom sin tysta omsorg om den lille gjorde en ödmjuk afbön för sin förra fiendtlighet.

Camilla Lindsay sade sig, att barnet måste ha vunnit Gwendolins hjärta, och hennes modersstolthet fann välbehag häri.

Barnet hade famntagits och fått namn af fadern som seden var i den Lindsayska familjen, men det var ännu odöpt.

Föräldrarna funno ingen anledning att påskynda den kyrkliga handlingen, och fru Camilla Lindsay, som öppet bekände sin otro, var benägen att glömma, att en sådan handling påkallades.

Men det var någon, som sörjde för, att saken ej fick falla i glömska, och det var Gwendolin Lindsay. Allt från de första dagarna efter barnets födelse hade hon talat om dopet och bedt att dagen därför skulle utsättas.

Då den lille visade några tecken till opasslighet, vakade hon i stum ångest vid vaggan och först, då han åter sof hälsans lugna sömn, unnade hon sig hvila.

Camilla Lindsay rördes af denna tysta tillgifvenhet.

“Du har honom då så kär, Gwendolin?” sade hon.

Gwendolin fäste sina brännande ögon på henne.

“Betänk, Camilla, om barnet doge, utan att genom dopet ha blifvit delaktigt af förlåtelsens nåd. Hans själ skulle då irra i evighet i helvetets hopplösa mörker.”

Camilla Lindsay blef röd af vrede.

“Tyst, Gwendolin, jag förbjuder dig att tala så om mitt barn. Se på hans klara oskyldiga ögon och på hans rena panna, och våga sedan att tala om förlåtelse. Om det finns en himmel, och om mitt barn doge, skulle han bli den ljusaste af dess änglar. Stackars Gwendolin, du när din fantasi med de mörkaste medeltidssägner.”

Gwendolin Lindsay hade rest sig och stod midt för sin svägerska. Hon flämtade efter luft, och hennes näsvingar skälfdde.

“Du vet inte,” pressade hon fram. “Det är förbannelsen, — förbannelsen, som hvilar öfver oss. Fru Camilla Lindsay blef med ens blek.

“Hvad är det, hvad menar du?” sade hon.

Gwendolin stod tyst med sänkt hufvud och sammanpressade läppar.

“Förbannelsen,” upprepade Camilla Lindsay. Hon var hvit ut på läpparna.

“O, Gud, Gwendolin, hvad är det? Säg fort, säg på ögonblicket, hvad du menar!”

Gwendolin såg upp med en underlig, glasartad blick, och hennes läppar börja darra.

“Det är, det är, att vår stamfar Mathias Lindsay var en mördare, och det står i bibeln att Gud söker fädernas missgärningar in på barnen.”

Camilla sjönk med en suck af lättnad tillbaka i soffan.

“Återigen vidskepelse och religionsgrubbel, min stackars Gwendolin,” sade hon. “Du skrämde mig verkligen ett ögonblick.”

Efter detta samtal ökades åter kölden mellan Camilla och hennes svägerska, men Gwendolin kom fortfarande dag efter dag och intog sin plats vid den lille Görans vagga.

Camilla lät det ske. Hon läste i Gwendolins ögon en ödmjuk, ångestfull bön att få vara i barnets närhet.

Äntligen lyckades Gwendolin utverka, att dopelsedagen bestämdes, men när det gällde att välja präst, visade sig fru Camilla ha en vilja, som inga skäl förmådde rubba. Kyrkoherde Hedman i Lindhult skulle döpa barnet. Det stod Lunnerydsprästen fritt att tänka därom, hvad han ville eller att känna sig sårad i sin ämbetsmannavärdighet. Fördensull tänkte icke fru Lindsay vika. Kyrkoherde Hedman var hennes vän och den ende präst hon kände, som inte var en ryggkrökande lismare eller en förryckt helvetesförkunnare.

(Forts.)

Wettergren's
KAPPOR
&
KOSTYMER

BÄSTA SNITT
OMSÖRKSFULLASTE ARBETE
PRIMA TILBEHÖR
STIEULA MODELLER

**Hafre-
Gryn
och
Hafre-
Mjöl**

Gyllenhammar

Gif barn den bästa näring och de växa upp till friska människor.

Gif vuxna den bästa näring och de förbli friska till sena ålderdomen.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN.

Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 6—12 AUGUSTI 1911.

SÖNDAG. Frukost: Smörgåsbord; filé à la Oscar med potatis; mjölk; kaffe eller te med hafrekäk. Middag: Blomkål med parmesanost; plommonspäckad svinkarré med brynt potatis och salader; nougatglass med biskvier.

MÅNDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; stekt färsk strömming med tomatås och potatis; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kalops med potatis; saftkräm med mjölk.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; kräftor; kall svinkarré (rester från söndag) med lingon; mjölk; kaffe eller te. Middag: Spenatsoppa; stufvade abborrar med potatis.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt sill med gräddor och lök samt potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Kroppkakor med skiradt smör; blåbärsoppa.

TORSDAG. Frukost: Smörgåsbord; bräckt skinka med ägggröa; mjölk; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk blomkålspuré med ostsmörgåsar; syltpannkaka.

FREDAG. Frukost: Smörgåsbord; uppstekta kroppkakor (rester från onsdag) med ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Dillkött på får; soppa på vinbär med skorpor.

LÖRDAG. Frukost: Smörgåsbord; stekt bräckkorf med potatis; ägg; mjölk; kaffe eller te. Middag: Salt lax med stufvad potatis; ölsupa med ägg.

RECEPT:

Filé à la Oscar (f. 6 pers.). 6 hg. kalffilé eller benfritt innanlår af kalv, 2 tsk. salt, 1/4 tsk. hvitpeppar. Till stekning: 2 1/2 msk. smör (50 gr.).
Sås: 2 kulor kräftsmör (20 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 1 dcl. sparrisspad, 4 dcl. gräddor, 1 burk hummer (1/4 lit.), 1 burk sparris (1/4 lit.), 1 tsk. salt, 1/2 tsk. socker, 1/4 tsk. hvitpeppar.
Beredning: Filén torkas med en duk, urviden i hett vatten, skäres i 1 cm. tjocka skivor, hvilka bultas på båda sidor och beströs med peppar och salt. Till såsen fräses smör och mjöl 2 min., sparrisspadet och grädden tillsätts, och såsen får koka under rörning 5 min. Hummern och sparris skäres i bitar (de vackraste fräntagas till garnering) och läggs i såsen, som därefter får ett uppkok och afsmakas med kryddorna. — En stekpanna upphettas långsamt, smöret brynes däri, biffarna läggs i och stekas hastigt på båda sidor. De uppläggs på varmt serveringsfat, och den färdiga såsen hälls öfver köttet. Anrättningen garneras med hummern, sparris och persilja samt serveras genast med potatis som frukosträtt.

Nougatglass (f. 6 pers.). Nougat: 40 gr. sötmandel, 125 gr. strösocker.
Glass: 6 äggulor, 1 hg. strösocker, 7 dcl. tunn gräddor, 2 msk. vaniljsocker, 5 dcl. tjock gräddor.
Beredning: Mandeln skällas och hackas fint. Sockret lägges i en något varm tackjärnsanna och röres med träslaf öfver elden, tills det är smält. Då tillsättes mandeln genast, och massan upphålles på väl smord plåt. Så fort nougaten är afsvalnad, skäres den i rutor med en hackknif, smord med smör, och lossas från plåten.
De vackraste bitarna användas till garnering af glassen, den öfriga nougaten hackas tämligen fint med knif.
Äggulorna och sockret röras 1/2 tim. Den tunna grädden och 2 dcl. af den tjocka grädden kokas upp, och vaniljsockret tillsättes. Den heta grädden

**Fitt hyra
i
Rönninge.**

Villan Furuborg, innehållande 7 rum, jungfrukammare och kök, högt och fritt belägen invid Rönninge järnvägsstation, uthyres från 1 oktober i år. Området bestående af 2 tid naturlig park gör genom sitt läge att man är fullt ostörd af grannskapet med järnvägen. Passande för välsituerad familj, som behöfver stärkande luft i vacker natur nära Stockholm. 50 min. resa. Reparationer efter hyresgästs önskan. Närmare upplysningar hos egaren pr Allm. Tel. Rönninge 18 helst mellan kl. 10—12 f. m.

Svaga och blodfattiga, barn och äldre, böra använda Vasens (f. d. Nordstjernans) "Ferrol", hvilket stärkande järnpreparat hastigt ökar kroppsvikten. Föredrages lätt af alla. På alla apotek till 2 kr. fl.

BÄST ÄR

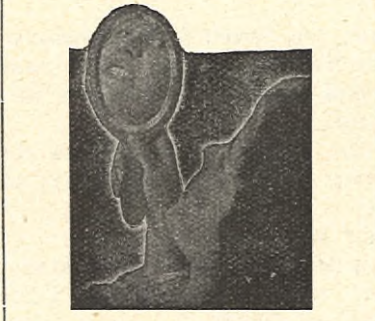
**EKSTRÖMS
JÄSTMJÖL**
ÖREBRO KEM-TEKN-FABRIK

hälls på de rödda äggulorna under stark vispning, krämen hälls åter i kastrullen och får under fortsatt vispning sjuda, hvarefter kastrullen afläytes och krämen vispas, tills den är kall. Den hälls sedan i glassmaskin och fryses till hälften, då tillsättes den hackade nougaten och resten af den tjocka grädden, slagen till hårdt skum, hvarefter frysnigen fortsättes.
När glassen är färdig, nedpackas den i glassdosa och fryses ytterligare omkring 2 tim.
Då den skall stjälpas upp, doppas formen ett ögonblick i varmt vatten, hvarefter glassen uppstjälpes på tårtpapper på flat glasskål.
Den garneras med nougaten och biskvierna.

Spenatsoppa (f. 6 pers.). 2 1/2 hg. spenat, 2 msk. smör (40 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 1/2 lit. efterbuljong, 2 1/2 dcl. tunn gräddor, salt, hvitpeppar, 2—3 äggulor.
Beredning: Spenaten rensas, sköljes, klappas in i en duk och skäres sönder. Den fräses därefter i smöret, tills det blir klart, då tillsättes mjölet och blandas väl med smöret. Den kokande buljongen spädes på, litet i sänder, jämte grädden, och soppan får koka under rörning 10 min. Äggulorna vispas upp i soppskålen, och soppan hälls i under vispning. Serveras med krutong (stekta hvetebrodkrifvor).

Kroppkakor (f. 6 pers.). 2 lit. potatis, 2 1/2 hg. hvetemjöl, 2 ägg, 2 tsk. salt, 2 hg. magert, lättsaltadt sidfläsk, 2 hg. rök skinka, 1 liten rödlök. Till kokning: 5 lit. vatten, 3 msk. salt.
Beredning: Potatisen räskalas och kokas, hvarefter den mosas sönder med en gaffel eller drivres genom purpress och får kallna. Äggen, saltet och två tredjedelar af mjölet tillsättes (det öfriga mjölet sparas till utbakningen). Då massan är blandad, arbetas den något litet på bakbordet med resten af mjölet, och formas därefter till runda kakor. Fläsket skäres i tärningar, löken skalas och hackas fint, hvarefter fläsket och löken brynas samt kryddas. Ett hål göres i midten af hvarje kaka, och en tsk. af det brynta fläsket lägges däri, hvarefter hålet väl tilltryckes. Kakorna läggs i kokande saltadt vatten och få sakta koka med tätt slutet lock omkr. 10 min. Kroppkakorna serveras med skiradt smör.

Vegetarisk blomkålspuré (f. 6 pers.). 2 medelstora blomkålshufvud, 1/2 rotcelleri, 1 purjolök, 1 3/4 lit. vatten, 3 msk. smör (60 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), salt, socker, hvitpeppar, 2 äggulor, 2 dcl. tjock gräddor.
Beredning: Blomkålen rensas på vanligt sätt och fördelas i klyftor, hvilka få ligga i ättikblandadt vatten (1 lit. vatten, 1 msk. ättika) 1 tim. Selleriet skalas, skäres i tärningar, purjon rensas, sköljes och skäres i bitar. Grönsakerna kokas i vattnet med litet salt, tills de äro fullkomligt mjuka, då de passeras. Smöret fräses med mjölet 2 min., purén spädes på, och soppan får koka 5 min. Den afsmakas med kryddorna. Äggulorna och grädden vispas upp i soppskålen, purén hälls i under vispning och serveras med rostadt bröd eller ostkrutong.

lakttag själf den förskö-
nande in-
verkan som

Oxygenol-Tandpulver
utöfvar på Edra tänder vid fitigt be-
gagnande. Dess verksamma bestånds-
delar stärka tänderna och gör dem
hvita på grund af sin blekande för-
måga. Uppfriskar tandköttet.

Lingon kokas
ojämförligt bäst i

**Skultunas
Syltkittlar**
af
Aluminium.
Kom ihåg nedanstående fabriksmärke!

Herrar Annonörer

torde beakta, att de genom "IDUN" träffa den stora burgna och köpstarka publiken öfver hela landet och främst de vid alla uppköp allena-rådande **husmödrarna**. Att Idun står oberörd af konkurrensen mellan öfriga illustre-erade veckotidningar ha vi nu fått ett nytt bevis på i den betydande ökning vår upplaga i år erhållit.

Offertter lämnas och förfrågningar besvaras omgående af **IDUNS ANNONSKONTOR.**

Syltpannkaka (f. 6 pers.). 3 små kkp. hvetemjöl, 1 lit. gräddmjöl, 2 ägg, 2 msk. smör (40 gr.).
Till fyllning och garnering: 1 kkp. sylt, 3 dcl. tjock gräddor, 1 msk. socker, 1/2 hg. sötmandel.
Till pannkakslaggen: 1 msk. smör (20 gr.).
Beredning: Mjölet hälls i ett fat, äggen vispas med mjölken, nedröres litet i sänder med slaf i mjölet, sist tillsättes det skirade men afsvalnade smöret, och smeten får stå och svälla omkr. 2 tim. En pannkakslagg upphettas långsamt, smöret smältes i vattenbad, och härmed penslas laggen. Så mycket smet hälls, att pannans yta nätt och jämnt täckes. Pannkakorna uppläggs på varmt fat och öfverstrykas tunn med varm sylt. Grädden vispas till hårdt skum, sockret tillsättes, och grädden slås öfver pannkakorna. Sist öfverströs den skällade och fint hackade mandeln.

Dillkött på får (f. 6 pers.). 1 1/2 kg. lammbringa, 1 1/2 lit. vatten, 1 1/2 msk. salt (2 1/2 msk.), 4 dillstjälkar.
Dillsås: 1/2 msk. smör (30 gr.), 3 msk. mjöl (30 gr.), 5 dcl. köttspad, 1—2 msk. finhackad dill, 1—2 msk. ättika, 2—3 tsk. socker, salt, 1—2 äggulor.
Beredning: Bringan hnäckes väl, torkas med en duk, urviden i hett vatten, sättes på i kokande vatten, skummas väl, saltas, och dillen lägges i. Den får därefter koka sakta med tätt slutet lock 1 1/2—2 tim. Den upptages och skäres i vackra, jämna bitar, hvilka läggs upp på varmt fat och garneras med dill. Spadet silas och skummas väl.
Till såsen fräses smör och mjöl i 2 min., spadet tillsättes, och såsen får koka 5 min., hvarefter den afsmakas med ättika, socker, salt och dill. Sist nedröras de uppvisade äggulorna, och såsen serveras genast.

Kokt, stufvad potatis (f. 6 pers.). 1 lit. kokt potatis, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 1 1/2 msk. mjöl (15 gr.), 3—4 dcl. god mjölk, salt, 2 msk. finhackad persilja.
Beredning: Potatisen kokas med skalen på, får kallna, skalas och skäres i tunna skivor. Smör och mjöl fräses 2 min. Mjölken spädes på, och såsen får koka omkr. 5 min., hvarefter den afsmakas med salt och den finhackade persiljan. Serveras till salt lax, stekt fisk och kött, bräckt korf m. m.

Blomsterlökar
från C. G. van Tubergen J:or i Haarlem. Årets katalog är utkommen o. erh. gm **Jean O. Eriksson & Co., Göteborg.**

Sockerkakor bakade i hemmen

Äro ju de bästa, men de kunna lätt misslyckas. Detta händer emellertid aldrig om man tar till hjälp

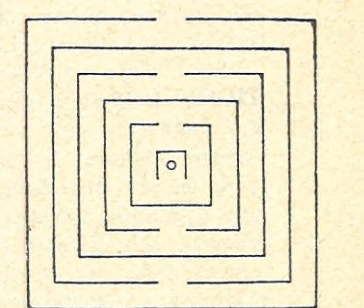
**Lagermans
Bakpulver
Tomten**

hvarigenom de med liten öfning bli lätta, delikata och porösa.

VECKANS PRISTÄFLING.

PRISTÄFLING N:R 31.
IRRGÅNGSSALONGEN.

Ofvanstående figur framställer en irrgångssalong, i hvars midt en sevärighet befinner sig. För att komma dit skall nu besökaren genomvandra alla gångarna, dock får ingen beträdas mer än en gång och vägarna icke korsas hvarandra.

Lösning insändes undertecknad med namn och adress till Red. af Idun senast den 20 augusti 1911. A kuvertet bör angifvas pristäffling n:r 31.

De två första rätta lösningar, som vid den därefter verkställda granskningen påträffas, erhålla följande pris: 1:a pris: en försilfrad brosch eller också böcker — fritt val — till ett värde af 10 kronor. 2:dra pris: böcker till ett belopp af 5 kronor.

**GARDINER
DRAPERIER**

Tvättas eller färgas

LUNDBY Skönfärgeri & Kern. Tvättanstalt, Göteborg

Sveriges förmästa affär i sin bransch

TIDAHOLMS FANTASIMÖBLER

Rikhaltiga variationer. Begär pris. Tidaholms Bruk, Tidaholm. Kungl. Hofleverantör. Försäljningsmagasin: Beridarebangatan 27, STOCKHOLM.

eller hvar kan man köpa sådan, frågar en i Stockholm. Ridditresserad. Nr 195. Är det lösnings för ung flicka att lära tandläkareyrket? Hvilka språkkunskaper? Äro studierna långa och huru dyra? Hvar får man billigast lära sig? — Får man inträde i Stockholms Borgarskola med endast vanlig folkskolebildning? Huru dyrt är det i månaden? Hvad kan ett enkelt möbleradt rum i Stockholm kosta pr månad med städning? Energrisk 18 år.

Nr 193. Hvilken sorts möbler passa bäst till kombinerade herrum och förmak samt huru möblerna matsal och sängkammare, då man tröttnat på lakerade möbler? Kostnaderna måste vara billiga. — Hur skall jag kunna bidraga till hemmets årliga inkomst genom arbete, som kan utföras i hemmet? Afven vore jag tacksam för råd hvart jag skall vända mig för att erhålla idéer och mönster till arbeten som kunna pryda ett hem, t. ex. draperier, mattor, dukar, bonader — samt hur bör man med små inkomster kläda sig själf och sin lilla dotter? Fru i V.—vik.

Nr 197. Vore tacksam för säkert medel mot munsår; har försökt kamfersprit, men det hjälper ej. En plågad. Nr 198. Hur skall jag odla gäss och kalkoner? Hvarifrån få ungar eller ägg? Hur skall jag tillaga en god efterrättstärta eller tetårta? Landtfru. Nr 199. Finnes det något bra medel mot reumatism? Har hört talas om enbärskokt, men vet icke riktigt hur den skall tillrättas, af rötterna eller bären. Om det är något annat medel, som är bepröfvadt och bra, vore jag tacksam för svar till Prenumerant.

Nr 200. Har tagit realskoleexamen och tänker söka in vid postverket. Fordras det någon särskild ålder? När börjar postkursen, hur lång tid tager den och hvilken kostnad kan den uppgå till? Får man genast efter att hafva genomgått postkursen plats med lön? Elsa.

Nr 201. Hvar finnes någon lämplig trädgårdsskola, där ung flicka kan få lära trädgårdsmästareyrket?

OLYCKSBARNET. Af Gustaf Svensson. (Forts.)

Gumman, t. ex. var ju så van vid att anropa Gud om hjälp för barnet, så hon skulle kännt sig riktigt bortkommen, om han helt oförmodadt hade bönhört henne! Då skulle det ju inte passa längre att afsluta bönen med hennes vanliga citat: Ske dock icke min vilja utan Din. Då hade hon ju nödgats slå om och i stället för nödrod om hjälp, uppsända lof och tacksägelse och detta skulle nog gå trögt, ty det stred mot hennes natur, och naturen går stundom det ondas ärendet, ty den sätter sin färg äfven på en del troendes böner.

Det var för öfrigt en punkt rörande olycksbarnet där de bägge viljorna smulto hop i ljuf harmoni, detta: att hon skulle vara borta med sin själ, men fröjda deras sinnen med sitt lekamliga hull. Det var så ljuf att tänka på att »oegennyttig föräldrakärlek» stoppade mat i munnen på den skyddsling, som var och förblef ett onyttigt ting!

Det var ljuf själplågeri för de bägge giriga gamla, att tillsammans räkna ut huru mycket »hon däruppe kostade dem». Då blefvo de heta och ifriga och talade i mun på hvarandra och voro outröttliga i att finna på nya utgifter. Och som gumman alltid blef värst, gladdde det gubben att han för sin del var mera högsint och inte räknade på småsaker. Men det minsta såväl som det största skrefs likväl upp, ty bägge voro lika angelägna att få slutsamma så stor som möjligt.

Nu hade gubben fått kragen om halsen och hostade till några gånger, ett tecken till att han hade något på hjärtat. Han plågades svårigen af »halsjárn» eller kom »grimasen» möjligen af det som nu ändtligen skulle fram för andra gången och stadfastas af gumman? »Jag är gammal, du, Cecilia, och verksamt tarlvar nytt blod. Tänk om hon däruppe hade varit min son som tagit vet där jag slöt!» »Om du ska ha någon, Anton, så ta en som hatar brännevin och har fri me' gu' Och så här vi tänka på henne. Hon har granner kropp och alla kärar ä' fällt inte så tunga på foten som du har vurti, Anton, och en kan inte veta va' som händer! Sån't står i Herrans hand, ack ja, men det skadar likväl inte att man gör något själf för den skull, ack nej —» Nu knäppte gumman sina händer öfver den kullriga magen och yttrade i afgörande ton: »Låt trycka en annons i »bladet», vet ja'. Han kommer in i onsdagstidningen, om gu' vill!»

Gubben nickade instämmande åt denna genialiska idé och — likt gamla gubbar som stå i begrepp att göra något, de tycka fastligt viktigt — tuggade han om en sats flera gånger: »De ska jag göra —. Jaha —. Him —. De ska jag göra —. Sanning det —. Jaha —.» Han öppnade snedklaffen, alltjämt gnolande sin sats, som snart fick melodi och blef en härlig sång för den gamle, ett evangelium om nya kraftiga hammarslag på trasiga skor, som

i ett enda »nafs» blefvo färdiga, så gubben endast hade att öfvervaka det hela och taga emot arbetsinkomster och lämna tillbaka småväxel. Så satte han sig framför den nedfälda klaffen, framtog skrifmaterial, vätte kråkpannan med tungspetsen, upptog bläckkorken med en »snits» som vittnade om många korkar i ungdomstid, placerade därefter tungspetsen i vänstra mungipan och riktade ögonen mot himlen-stugtaket i tålmodig väntan på inspiration.

Jaha! Så skulle det stå, ja! Han lutade sig öfver papperet, tungspetsen blef snart en försvarig tunga, hufvudet lades på sned och pennan började plöja ned i papperet med ryck, stöt och stänk. När allt var öfverståndet, läste han högt för gumman, som stod bakom: »I tjäust ästundas!» — »Ledig plats vore bättre!» afbröt gumman. »Him... Näja: Ledig plats! Vi tar'et för de'. En skomakeriarbete er-håller...» »En troende skomakregesäll kan få...» invände gumman. Nu blef gubben smått rasande och vände sig om för att visa sin uppsyn: »Blir för många or', så annonsen blir för dyr!» »Tron ä' värd mer än pengal» replikerade gumman och detta vågade inte motparten bestrida.

Efter åtskilligt parlamentarande resignerade gubben slutligen och affattade annonsen — »för husfridens skull!» — efter gummans hufvud. Det knarrade i träsoffan och gumman öppnade dörren. Det var hon, Elsa, som kom nedklifvande, på väg till skulet, tvärs öfver gårdsplanen. Hon såg alltid mera bortkommen ut på söndagarna. »Måhända därför att hammaren inte slog däruppe, ty mänskliga varelsel hade hon till synes inget sälskap af. Var det kanske därför att aldrig någon tycktes betrakta henne som ett lefvande väsen att räkna med. Gumman följde henne ut på gårdsplanen, talande till henne som man talar vid ett husdjur, af hvilket man inte väntar sig något svar: »Större och duktigare blir du för hvar dag som går, men så äter du också — hm, hm — så det räcker till... Skönt att du kan sköta dig själf med en del småsaker... För resten ä' du bara »tjurhufvud», då min tanke om saken, för någon nöd tycks det inte gå på dig...»

Som en sömngångerska försvann flickan mellan granarna. Men gumman fortsatte att tala med päron-trädet, eller om det var krusbärsbusken intill: »Hvarför har Gud straffat mig med ett sådant barn? Kan någon säga mig det? Annu har hon inte ansat håret på sej en gång och likväl vet hon likväl som jag, att det är så båt i dag — hm, så var det bra med det. Nu kom flickan tillbaka. Hon gjorde alltid en liten kurva när gumman kom henne nära, liksom kände hon instinktivt att denna »moderskärlek» var ett bräckligt skal, som vaggade oroligt på grämlens bittersalta böljor. När gumman skulle fortsätta sin harang kom gubben ut: »Fig, mor!» Alla tre gingo in i stugan.

III.

Det var på torsdagkvällen, samma vecka, som en ung man inträdde i stugan, frågande efter »mäster». Gumman bjöd honom stiga på, när hon först »plirat» på honom, närgånget granskande. Den unge mannen, som såg pigg och lefnadsglad ut och inte tycktes tillhöra den sorts gesäller som det går tretton på ett dussin', tackade med klingande tenoröst och kief på, när han först ordentligt torkat sina fötter på förstugmattan. Med denna enkla fotskrapning hade han vunnit gumman för evigt! Ty näst »olycksbarnet» fanns det ingenting som vållade gumman så mycken sorg som »dom välsignade soporna». Han tycktes således vara född under en lycklig stjärna.

Gumman bjöd honom med ovanligt silkeslen röst att vara så innerligt god och stiga in i rummet och sätta sig och knackade därefter i taket tre gånger, ett tecken för gubben att något var i görningen där nere. Det blef litet skrammel och oväsen i trappan och sekunden därpå trädde gubben såligt in till den, kanhända plats öskande, som gjort det bekämt för sig med benen i kors, nickande fram och tillbaka i gungstolen och beskådande illustrationerna i »Kristens resa». Han kief emellertid raskt upp, lade från sig boken och bockade sig gemyttligt för gubben, som tagit på sig en vördig mästermin och sporde, med en nypa starkpeppar i rösten: Go' afton! Är det möjligen fråga om arbete? »Det är väl herr Säll. Säll... Sällkvist jag har äran att tala med!» »Säll-gren» rättade gumman öfver sin mans axel.

»Jo, jag visste nog att det inte var hvarken topp, stam, blad eller rot mot slutet!» kom det högröstade svaret, åtföljt af ett klingande skratt, så bägge makarnas pupiller af förvåning blefvo stora som femöringar. »Mitt namn är Detlof Kussow; t y s k t namn. Far min var tysk, mor min skänka — bägge ha »kolat» för många år se'n. Själfr lag jag inte vara »akta», fast hin vete hvar det »oakta» består för här har jag idel »prima referangser» (han räckte gubben några betyg) som jag medger låter fastligt smickrande, men dom ä' inte förfalskade; var god observera det!

Men, för tusan hakar, här står jag och »babblar solo» och mäster har kanske behof af att sticka en syl i vädret, äfven han!

Gubben började oroas af all denna frispråkighet; det låg så mycken världslighet uti talet så han fann sig föranlåten att göra en allvarlig förfrågan om hvad-var-det-han-hette verkligen var allvarligt troende? »Troende! Gör mäster norr af en hederlig gesäll!» Men när han såg att bägge höllo på att trilla i farstun och tappa andan och få luft igalen strupe, ville han reparera skadan och fortsatte med allvarligare stämma: »Det vill säga — troende är jag nog på sätt och vis men inte på vis och sätt. Se, jag tror det jag inte tviflar på och jag vågar tvifla på det jag inte tror! För räksten låter jag gu' fader sköta universum själf, hvilket tycks gå bra utan min hjälp, och det enda sätt jag känner att »baxa» fram världsutvecklingen med är att göra skorna hållbara och »sjandåbla», som man uttrycker sej på bildadt språk!»

Gubben sjönk ned på en stol, aldeles tillintetgjord, och gumman stod med halfföppen mun som fallen från skyarna. Efter en lång paus framkastede Säll-gren: Säg inte hur-i-allan-dar-var-det-han-hette-nu-igen att det stod i annonsen att...» (Forts.)

BREFLÅDA

EXPEDITIONENS BREFLÅDA: »F. C.» Oskarshamn. Annonsen kostar kr. 2 pr gång. Likvid i postanvisning. »Familjemedlem», As Brunn. Kr. 2:50 pr gång. Rest. belopp, kr. 1, torde insändas i postanvisning. »Gretas». Eder fråga kan införas som annons och kostar kr. 2 pr gång. Rest. belopp, kr. 1:50, torde insändas, hvar-efter annonsen införas.

Hotell Excelsior,

Stockholm C, 35 Birger Jarlsgratan, motsvarar de bästa af utlandets Christliche Hospize och Temperance Hotels. Lämpligt för damer och familjer. Inga drickspengar.

Välkommen Nyhet! Kulörta glaslyktor, hållbara och stormsäkra med fotogénbrännare, särdeles lämpliga för veranda- och trädgårdsbelysning. Bästa ersättning för de föråldrade papperslyktorerna. Exp i sorterade färger fraktfritt öfverallt mot postförskott af Kr. 6.50 pr duss. H. Carlsson, Västerås.

Efter fotografier utföras Vykort

i förstklassigt ljustryck och färgtryck till lägsta pris af Svenska Litografiska Aktiebolaget, Stockholm C. Största anstalt i Skandinavien för vykortstillverkning. I lager: Vykort från Sveriges alla landskap samt fanta-i- och gratulationskort. Utför alla slags tryckalster. Begär prof och prislista.

Svenska Blomsterlökar

Katalogen är utkommen. Widtsköfle Gårdskontor, Widtsköfle. Telegram Kristianstad. Telefon Degeberga 25. (2 sign.)

Från allmänheten. Tack!

Undertecknad känner det som en kär plikt att inför allmänheten frambräda mitt hjärtliga tack till fru Anna Smedberg, Asen, Jönköping, för den utmärkt goda undervisning i matlagning och buslig ekonomi, som kommit mig till del under min vistelse som elev vid fru Smedbergs hemskola. Det är därför min lifliga önskan, att många unga kvinnor måtte komma i åtnjutande af samma goda ledning och undervisning. En tacksam elev.

Ingeniör-Akademi WISMAR a. d. Ostsee för Maskin- o. Elektro-Ingeniörer, Byggnadsingeniörer, Arkitekter. Förutvarande fackskolelever emottagas.

Skolor och Utbildningskurser för olika yrken. Se Kvinnligt yrkesregister 1911. Erhålles å dess expedition, Regeringsgatan 46, Stockholm. Pris 1 kr. Porto till landsorten 16 öre.

Lars Monténs Neutrala Kärvål till yllefvätt och Oleintvål till linnetvål användes lämpligast sålunda: 1/2 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 å 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid yllefvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 å 38 grader. Finnes hos de flesta specerhandlare samt i min butik Nr 29 St Paulsgatan. Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897.

Almedahls Försäljnings-Magasin, Kungsgatan 55, Göteborg. Levererar fullständiga Linneuppsättningar för bosättningar och brudutstyrlar. Se vidare vår annons i Iduns Modellkatalog.

För Engelska sjukan, som bryter ut vid alla åldrar intill 40 år fås säker hjälp med utvärtes medel af undertecknad som har 85 års praktik i Eng. sjukans behandling. De mest framträdande symptomerna äro blodfattigdom, slappa armar och ben, gnatigt lynne, ingen sömn, ingen aptit, somliga äta mycket men magra ändå, kroppen blir upplöst i slem som stockar sig i lederna och medför kyla, klåda och utslag. Blir ej slemmet utrensadt brytes kroppen sönder. Ingen behöfver resa hit. Beskrif symptomerna. Sneda lemmar kunna bli återställda. Bref besvaras blott mot dubbelt porto. OBS! Tusentals intyg finnas. Hanna Bengtsson, Malmö. Regementsgatan 82.

Bästa järnmedel, utmärkt styrkande. Föreskrives af många läkare. Apoteket Lejonet, Malmö. Finnes äfven i form af Tabletter. Fås på apoteken.

Det bästa hvetemjöllet MALMÖ BEST PATENT Malmö Sura Malskvarn

J. G. SWARTZ' HÖGSTA HVETEMJÖLSTYP (GROFMALEN) (FINMALEN) »SNÖFLINGAN» »SVANEN» J.G.S. NORRKÖPING J.G.S. NORRKÖPING

Praktiska artiklar för fruktförvaring. Fruktskåp. Fruktställ. Fruk korgar. Fruktplöckare. Fruktstegar. Potatistisktor. Begär vår pris-kurant och sänd oss i god tid en profbeställning. Rönneådalens Sjöindustri, adr. Stockamöllan. Tel. 5.

En lifen trellig affär är af en händelse att på goda villkor öfvertaga i liflig Norrlandsstad. Svar till »Angenäm sysselsättning», Sundsvall p. r.

Stortvätt kan undan-göras på en förmiddag med Castoriatvål. Ingen borstning eller gnidning. Absolut fri från skadliga ämnen. Kläderna hålla dubbelt så länge. 4 tvålar för kr. 1:30. Kölnelagret, 24 Smålandsgat., Sthlm. Prospekt franko.

Den störste läkaren.

Naturen är den störste läkaren på jorden. När den icke kan åvägabringa bot, då är det emedan den behöfver hjälp. Mången tror, att denna hjälp finnes i mediciner, och då han är sjuk eller lider af värk af något slag, trakteras magen ideligen med sådana. Detta hjälper emellertid ingenting. Tvärtom kunna giftiga mediciner göra skada. Tänk alltid på, att mediciner ofta äro giftiga och att gifter försvaga nerverna och kroppens organ. Hvad naturen behöfver är elektricitet.

När magen, njurarna, lefvern och matsmältningsorganen komma i oordning, så är detta i brist på nödig elektricitet, som hjälper dem att utöfva sina regelbundna funktioner. Rubbing hos ett enda af dessa organ åstadkommer nästan alltid lidanden. Naturen kan icke heller bota dem, emedan eder kropp icke hyser tillräcklig kvantitet elektrisk kraft för ändamålet, och måste Ni därför bistå naturen med att återbringa denna elektricitet, där den behöfves. »AJAX» TORR-CELL KROPPS-BATTERIET gör detta. Det mättar nerverna med ny kraft, och dessa leda den till hvarje kroppens organ och väfnad samt återställer hälsa och förläna styrka till hvarje svag kroppsdal.

»Ajax»-batteriet kan anses som en behaglig befriare från det gamla medicinsystemet. Det åstadkommer på naturligt sätt hvad Ni väntar att droger skola åstadkomma på onaturligt. Det undanröjer sjukdomens orsak, och sedan denna är borta, så skall naturen göra resten. Vi skänka bort den. Skrif efter vår 80-sid., ill. bok, som beskriver batteriet och visar huru det appliceras. Denna bok berättar tydligt och lättförståeligt mycket, som Ni borde veta, och den gifver en hel del goda råd såväl till män som till kvinnor. Vi sända boken gratis och franko i försegadt kuvert. Besök emotes gärna. Telefoner: Allm. 76 48. Riks. 69 08.

Svenska Elektriska Institutet, Afd. 15, Hamngatan 24, Stockholm.

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

BARNSKÖTERS KOR, utbildade, erhålla anställning genom Arbetsförmedlingen. Hufvudkontor: Regeringsgatan 113. Afdelningkontor: Högborgsg. 37. Expeditionstid kl. 9-4, lördagar 9-2. Rikst. 40.47. Personlig inställelse. Betyg böra medtagas. »Anlita närmaste kontor!»

EN enkel bättre flicka önskas som husa, med hjälp till grofgrömmal, i äldre tjänstemannafamilj i Sthlm. Platsen tillträdes i slutet af aug. Svar till »Väster», Iduns exp., Sthlm.

MOT fritt v. finnas för kommande läsår, eventuellt längre, plats a herrgård i Södermanland, för bildad flicka från godt hem. Fordringarna äro att undervisa 11-årig dotter i elementarskolans 3:dje kl. kurs, musik och handarbeten samt dessutom vara behjälplig med inomhus förefallande grömmal. Svar med foto, betygsafskr. och ref. till »Herrgård i S. dermanland», vidarebefordras af S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm.

BÄTTRE, anspråkslös, barnkär flicka får plats i liten familj att med hustru modern sköta hemmet. Svar med foto. till »Genast», Iduns exp.

ENKEL lärarinna, kunnig i språk och musik, erhåller god plats höstterminen att läsa med 12-årig flicka. Svar med betyg, foto, och lönepret. sändes genast till »M. J.», Eringsboda.

UNG, snäll lärarinna, som vill meddela undervisning till 9 års flicka, jämväl i musik, erhåller plats i mindre tjänstemannafam. a landet. Betygsafskrifter, lönepret. samt foto. sändas under adr. Fru Olga Bengtzon, Näfvekvärn.

FÖR en undervisningsvan lärarinna finnes plats 1 sept. hos tjänstemannafam. vid bruk i Värmland, att undervisa trenne flickor i 3:dje och 6:te kl. kurser. Svar märkt »R. N.» med foto, uppgift om ålder, lönepret. m. m. Iduns exp. f. v. b.

EN ung, bättre flicka, som är villig att tillsammans med hustru sköta hushållet för två personer, erhåller plats från 1 sept. Svar med foto. till »Tjänsteman», Vesterås p. r.

LÄRARINNA, bildad flicka, omkring 25 år, med vana att undervisa, erhåller förmånlig plats 1 sept. hos disponentfam. i södra Dalarna. Skall undervisa tre barn i åldern 10-7 år samt deltaga något i hushållsgrömmal. Svar med betyg och foto. till fru E. Holmgren, Frykfors, Fagerås.

GUVERNANT, kompetent att i vanliga skolämnen, språk och musik undervisa 3 barn (2 läxlag - ålder 11, 9 och 8 år), önskas. Platsen tillträdes 1 sept. Svar med betyg och lönepret. till A. Abr. Ostling, Amots Bruk.

HUSHÅLLERSKA, skicklig i finare och enklare matlagning, försedd med bästa rek., som är villig förrätta alla i ett hem förekommande grömmal, får plats nästa 1 okt. hos ensam herre, köpman, i större landsortstad. Svar med betygsafskr. och foto. till »God plats», Iduns exp.

BÄTTRE FLICKA, villig att på egen hand sköta två personers hushåll samt utträtta alla husliga sysslor, erhåller plats den 1:sta okt. Svar med foto. till Fru Ethel Sylvan, Breidablick, Helsingborg.

FÖR undervisningsvan, enkel flicka finnes plats att läsa med 3 flickor samskolans 4:de klass kurs, samt undervisa nybörjare i musik. Svar med foto, snarast möjligt med uppgift om ålder samt betyg och lönepret. Svar till Boo Gård, Smål. Hellinge.

FÖR väl rek. h. s. jungfru finns god plats ledig till 1:sta sept. i Stockholm. Eget rum. Lön 25 kr. Svar med betygsafskr. torde sändas till Fruherrinnan Lehusen, Torreyby, Munkedal.

I godt hem på landet, liflig trakt, närheten af stad i Östergötland, får musikalisk, undervisningsvan lärarinna plats. Elev 11 års flicka. Vill. Nya Inack.-Byrån, Brunkebergsg. 3 B. Sthlm.

UNDERVISNINGSVAN, frisk, intresserad, musikalisk lärarinna med kompetens för t. o. m. 3:dje klass sökes för 9-årig flicka. Svar med lönepret., betyg, ålder, foto. till Fru Signe Mark, Lagmansholms egendom, Lagmansholm. GUVERNANT, bildad, undervisningsvan, helst också i musik, önskas till sept. att 4 barn, en gosse 11 år och tre flickor 7-10 år, i bättre landthet vid Kalmarsund. Lön 200. Upplysningar och foto. sändes till »Familjemedlem N.», Iduns exp. f. v. b.

LÄRARINNA. På Bruk i Uppland önskas till 1 sept. en frisk och anspråkslös lärarinna, att undervisa 10 års flicka i vanliga skolämnen, språk, musik och handarbeten. Lön 200 kr. Svar med uppgift om ålder samt betyg, foto, och rek. till »Bruk», Iduns exp.

HOS Brukskamrer i Värmland erhåller en ung, anspråkslös och barnkär lärarinna, kompetent att undervisa tvänne barn i andra klassens kurs, anställning. Företräde lämnas den, som äfven kan undervisa i teckning och målning. Svar med betyg, foto, och lönepret. sändes till Kamreraren, Värml. Björneborg.

ÖFVERHUSA, fullt kunnig i allt hvad påseer tillhör, såsom i servering etc., önskas hos landshöfding i södra Sverige den 24 nästa okt. Eget rum. Goda rek. fordras. Svar med betyg till »H.», Lysekil p. r.

BARNFRÖKEN, 20 å 30 år, med god hälsa, barnkär och ordentlig, helst äfven van vid lagning af kläder, sökes sökes till egendom i Uppland. 2 gossar 3½ och 1½ år. 2 tjänarinnor. Eget rum. Uppgift ang. kompetens, samhällsställning och löneanspråk samt foto. sändes till märket »S. G. N.» under adress S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

FÖRMÄNLIGA platser för lärarinnor, värdinnor, sällskaps-, hushålls-, barnfröknar. Norra Inackorderings-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm.

I prästgård på landet önskas till 1 okt. en anspråkslös flicka att undervisa 2 barn, 7 och 9 år, i vanliga skolämnen samt vara husmodern till hjälp i hemmet. Ref., löneanspråk och foto. till »Frisk och glad», Nyköping p. r.

PLATS I PARIS. En välrekommenderad, snäll och duglig jungfru, kunnig i matlagning och villig deltaga i städning, erhåller god plats hos svensk familj i Paris. Svensk hushållsfru finnes. Svar åtföljda af betyg och helst äfven foto. adresseras till Fru Berthe Kindal, Skårsbo, Trollhättan.

PÅ grund af n. v. innehafvarinnans stundande giftermål finns plats å egendom nära Vänersborg för en sjukgymnast. Lön 50 kr. pr månad, fri resa hit. Betygsafskrift jämte foto. till Fru Olga Breithaupt-Meyer, adress Rånnum.

Bildad, ordentlig flicka får god plats som barnfröken i Finland. Närmare meddelar Fröken E. Helleberg, Tunaborg, Södertelje.

Vid Kronprinsessan Margaretas vårdanstalt

för tuberkulösa barn bli föreständarinnebefattningen och en sjuksköterskeplats lediga den 1 okt. Ansökningar jämte betygsafskrifter torde insändas till Direktör Claes Virgin, 9 Kungsgatan, Stockholm, som också lämnar vidare upplysningar.

Sjuksköterskekurs.

Vid Länsläsarettet i Vänersborg finnes plats ledig för några sjuksköterskeelever. Fordringar bland annat minst 21 års ålder och elementarskolebildning. Kursen omfattar såväl teoretisk som praktisk utbildning. Närmare upplysningar lämnas af öfversköterskan därstädes.

Lärlarinna,

undervisningsvan, musikalisk, önskas för 2 flickor (8 och 10 år, i samma läxlag) till 1:sta sept. Betygsafskrifter, foto, och ref. sändas till Stola Egendom, Lidköping.

PLATSSÖKANDE

UNDERVISNINGSVAN skicklig guvernant söker plats till hösten. »X.», Malm, Bettna.

GEBILDETES junges deutsches Mädchen sucht Stellung als Gesellschafterin in feinem schwedischen Hause bei vollständigem Familienanschluss. Taschengeld erwünscht. Off. »K. F. 19», Sassinzt., postlagrad.

ENKEL, bättre flicka önskar plats nu genast i bättre familj; kunnig i sömnad. Svar med porto sändes till »Gurlu», Hernösand p. r.

21-ÅRIG, ELEMENTARBILDAD flicka, som innehaft plats på kontor och vistats 5 mån. i Tyskland, önskar mot fritt v. eller någon lön få lära sig hushåll. Tacksam för svar till »M. K.», Slussen p. r. Bohuslän.

EN 22-årig, något klen flicka önskar emot fritt v. deltaga i inomhus förekommande grömmal i en familj på landet. Ar något kunnig i sömnad. Svar till »Ensam», Lomma p. r.

EN enkel bättre flicka, 26 år, önskar plats, helst i prästfamilj. Ar van vid husliga sysslor. De bästa rek. finnes. Svar till »A. J.», Gefle p. r.

UTBILDAD barnsköterska, elementarbildad, söker plats på landet. Goda rek. Svar till »H.», Blidögård, Blidö p. r.

19-ÅRIG FLICKA van i korrekturläsning, räkning och skrifning önskar någon passande plats. Svar emotes tacksamt till »19 år», Iduns exp. f. v. b.

VÄRMLANDSFLICKA, något kunnig i hushållsgrömmal, önskar plats i familj den 15 sept. eller 1 okt. som hjälp i hushållet och skrifbiträde. Svar till »Familjemedlem», As Brunn, Östra Emtervik.

PLATS som sällskapsdam eller hufvudstänkarinna önskas af flicka från bättre tjänstemannahem. Svar till »27 år», Helsingborg p. r.

EN enkel och anspråkslös flicka önskar till 1 okt. plats som kammarjungfru, helst på landet, något van vid sömnad, äfven kanning och servering. Goda rek. Svar emotes tacksamt till »1 Oktober», Söderköping p. r.

PLATS önskas till 1:sta sept. af allvarlig flicka från godt och ordnat hem, flerårig vana i hems skötande, handlett tjänare och tillfälligt hjälp. Kunnig i väfnad, enklare sömnad och handarbeten. Betyg finnes från folkhögskola och privathem. Platsen emotes helst i mellersta Sverige i bättre hem med god samhällsställning. Svar inom åtta dagar jämte lönevillkor till »Högssommar S. A. 1911», Visby p. r.

TILL fin familj i Stockholm önskar till hösten ung bildad flicka komma för att mot fritt v. hjälpa till i hushållet. Har genomgått 8-klassigt läroverk och Fackskolans i Uppsala husmoderskurs. Svar till »19 år», Köping p. r.

UNDERVISNINGSVAN småskolelärarinna önskar till hösten plats i familj att undervisa nybörjare samt deltaga i husliga grömmal. Svar till »23 år», Malmberget p. r.

UNG, musikalisk flicka önskar plats i god fam. för att som sällskap och hjälp göra sig nyttig. Tacksam för svar till »Familjemedlem 20», Tidningen Karlshamns kontor, Karlshamn.

21-ÅRIG FÖRLOFVAD FLICKA önskar under nov.-april komma till större herregård för att mot fritt v. hjälpa till med inomhus förefallande grömmal. Musikalisk, hemmastadd i matlagning samt finare och gröfre handarbeten. Svar utbedes snarast af »Förlofvad 15/7», under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

LÄRARINNA, undervisningsvan, musikalisk, goda betyg, söker plats. Svar »Plikttrogen-Barnkär», Sv. Telegrambyrån, Sthlm f. v. b.

UNG, glad, bättre flicka önskar plats i familj som hjälp och sällskap. Deltager gärna i skrif- och föreläsningsgrömmal. Svar till »Villig», Skönarbo.

UNDERVISNINGSVAN elementarbildad flicka önskar till hösten plats i familj att underv. barn. Villig deltaga i skrif- och husliga grömmal. Svar till »Plikttrogen», Skönarbo p. r.

TILL äldre dam eller äldre fin familj i Stockholm önskar ung bildad flicka komma som hjälp och sällskap. Har genomgått 8-klassigt läroverk och Fackskolans i Uppsala husmoderskurs. Fritt v. önskas. Svar till »M. H.», Köping p. r.

BILDAD flicka önskar komma i glad, treflig hem att deltaga i hushåll. Ar villig betala något. Svar till »Lisa», Iduns exp. f. v. b.

UNG flicka som genomgått Fackskolans i Uppsala husmoderskurs med dito kurs i barnavård önskar till hösten plats som barnfröken i finare familj i Stockholm. Ar äfven villig deltaga i hushållet. Fritt v. eller helst någon lön. Svar till »Lisa», Köping p. r.

LÄRARINNA, som genomgått seminarium och för språkstudier vistats 2 år ute i England och Tyskland, söker plats till instundande hösttermin. Ämnen: sv. språket, tyska och engelska samt, om så fordras, historia och geografi. Svar till »Undervisningsvan», Iduns exp.

NORRA Inack.-Byrån, Malmkillnadsg. 27, Sthlm. Förm. inack., ans. lärarinna, värdinnor, sjuksköterskor, sällskaps-, hushålls-, barnfröknar.

UNG flicka, som med goda betyg genomgått 8-kl. elementarläroverk önskar till hösten plats att läsa med 1 å 2 minderåriga barn. Ar äfven villig deltaga i skrifgrömmal. Svar till »M. M.», Borås p. r.

UNG, bildad flicka, som vistats å Tyskland under 2 års tid och därstädes förestätt hushåll önskar plats i familj, gärna där husmor saknas. Kunnig i alla inom ett hem förekommande grömmal. Dessutom barnkär, frisk och gladlynt. Svar till »T. N.», Mörrum p. r.

21-ÅRIG bildad flicka önskar plats i bättre hem för att deltaga i husliga grömmal m. m. Har genomgått hushållsskola. Kunnig i finare handarbeten, äfven van vid kontorsgrömmal. Svar emotes tacksamt inom 8 dagar under adr. »Musikalisk», Iduns exp. f. v. b.

OBSERVERA! 27 års anspråkslös flicka, hemmastadd uti alla i bättre familj förekommande hushållsbestyr, önskar till hösten plats antingen i familj för att biträda med hushållsbestyr eller som föreständarinna för mindre bättre hushåll. På lön fastes mindre afseende endast ett bra hem och godt bemötande kan ernås. Vid. gen. korrespondens efter uppgifven adress till »Norrlandska», Sundsvall p. r.

I godt vänligt hem önskas till hösten plats af 19-årig flicka. Helst uppåt Norrland. Ar mycket barnkär. Svar till »Hösten 1911», Kopparberg p. r.

UNG flicka önskar komma i bildad, musikalisk familj, där ungdom finnes, för att lära hushåll m. m. Helst i naturskön trakt i Småland eller norra Skåne. Svar till »September», Bedinge p. r.

EN anspråkslös 19-årig flicka, som med mycket goda betyg genomgått 8 kl. läroverk, önskar till hösten plats som lärarinna för mindre barn, helst i broende familj. Ar äfven villig undervisa i musik samt deltaga i husliga grömmal. Tacksam för svar till »G. K. G.», Timansberg.

Ung lärarinna,

som efter genomgången husmoderskurs med goda betyg utex. fr. fackskolan i Uppsala, söker plats till hösten antingen såsom ensam eller bitr. lärarinna i huslig ekonomi. Svar till »Hösten 1911» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Ung flicka

som genomgått 8-klassig flickskola, önskar plats i treflig familj att deltaga i lättare hushållsgrömmal samt hjälpa barn med läxläsning; önskar anses som familjemedlem. Svar med uppgift om fordringar och lön etc. till »18 år F.», Iduns exp., Sthlm f. v. b.

Barnsköterska

utbildad, önskar plats i familj. Svar till »Plikttrogen», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING erbjudes 1 ell. 2 unga damer i svensk familj vid Radindubad Kreuznach (Rhenprov.). Godt tillfälle till musik- och språkstudier. Fru E. Åberg, Elisabethstr. 10.

YNGLING eller skolgosse erh. god och bill. inack, del. rum. Fru S. Granström, Dalag. 1 B., Stockholm.

TVÅ friska unga flickor villiga att dela rum, som önska grundlig undervisning i alla hemmets grömmal, erbjudes tillfälle därtill i aktadt hem på landet under skicklig husmoder. Valfrifa ämnen tyska, musik, knyppling. Pris pr mån. 50 kr. Tillträde 1 sept. Svar till »Hemtrefnad», adr. S. Gumælii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

INACKORDERING i Uppsala. I bildad familj kunna tvänne flickor (studentkur eller fackskoleelever) erhålla god helinackordering från och med höstterminen. Centralt läge. Deladt eller eget rum. Moderat pris. Svar till Fru Lisa Stagh, Uppsala.

ANGENÄM inackordering erhålles på Långbanshyttans pensionat i Värmland. Godt bord, ljusa rum, förtjusande natur, sjö, hög luft, björk- och barrskogar, bil- och cykelvägar. Piano. Riks i pensionatet, Filipstad 184, adr. Pensionatet, Långbanshyttan.

UNDER SKICKLIG föreständarinnas ledning mottagas hushållslever såväl i enklare som finare matlag. som ock i ett hems skötande. För klena damer som önska rekreation och sysselsättning särdeles lämpligt. Pensionatet Långbanshyttan (Värmland).

LONDON Alwyne College, Canonbury. Flickor och unga damer mottagas. God inack. Komf. hem. Utm. ref. Goda språklete. Trädg. Tennis. 60 kr. pr månad.

UTMÄRKT inack. på öst. för unga damer, engelska, franska talas i hemmet. Adr. »Fru L. N.», Saltsgötgatan 13, Södertelje. Allm. tel. 611.

TVÅ ELEVER emottagas under vintern vid Fjæstads Gobelinväveri, Arvika, Racksta.

I godt hem på landet mottages under höstterminen 1 å 2 unga flickor för att undervisas i ett hems skötande, träskärning, knyppling, sv. ämnen, språk m. m. Moderat pris. Svar till »Ex. lärarinna», Tygelsjö p. r.

TVÅ unga flickor, som önska dela rum, kunna erhålla ett godt hem i Stockholm från höstterminens början. Alla nutida bekvämligheter. Sol och fri utsikt. Gul spårvagn utanför. Svar till »Ankefru», Sv. Telegramb., Örebro.

I prästgård på landet

kan en snäll 11- eller 14-årig flicka få inack. och undervisning tillsammans med jämnåriga kamrater för seminariebildad lärarinna. Svar till Kyrkoherde P. O. Södergren, adr. Västanfors.

Godt hem och god skola.

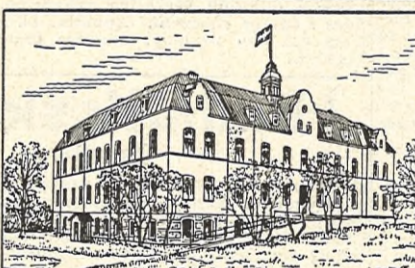
Två kamrater till egna döttrar erhålla till moderat pris inackordering och undervisning, jämväl i musik, nästa läsår i Slätthögs prästgård. Undervisning i 1:a, 2:a och 4:e kl. kurser meddelas af undertecknad samt två lärarinnor. Förest. för Vexjö lärov. för flickor, frkn A. Rahmn, lämnar på begäran utlåtande om kompetens och öfrigt. Svar före 15 aug. till S. A. Hallborg, Kyrkoherde, adr. Moheda.

Örebro Kindergarten-Seminarium,

Oskarsparken 7. Ny teor. prakt. kurs begynner omkr. 15 september. Goda platser anskaffas. Begär prospekt och upplysningar genom föreständarinna Fröken Maria Kjellmark, Örebro.

Bad Harzburg (Tyskland), Villa Anna.

Hushålls- o. vetenskaplig läroanstalt för unga flickor från alla land. Grundlig hushållsskola. Godt kök. Vetenskapliga studier. Föreläsningar. Beprövade lärarekrafter. Tysk, engelsk o. fransk lärarinna inom hemmet. Välbyggt hus och stor trädgård. Prima referenser. Prospekt o. fotografier på begäran. Elever mottagas äfven för några månader. Föreständarinna Fru L. Kornemann.

Kristinehamns Praktiska Skola.

(Grundad 1878.) Sveriges största o. mest mångsidiga praktiska läroanstalt för män och kvinnor. Aderton olika fackavdelningar. Förbereder till realkolexamen m. m. Stor tidsvinst. Nya kurser börja 1 aug., 1 sept., 1 okt., 1 nov. och 9 jan. Nära 7,000 elever bevilst skolan. Före val af skola rådfråga om möjligt förutvarande elever. Nybyggd lokal med härligt läge. Riks. 115. Begär prospekt. Carl Pehrson.

Fröbel-Institutet i Norrköping

omfattar följande kurser för unga flickor: A. Utbildning för kindergartan. B. Utbildning för uppfostrarinnekallet i hemmet, äfven omfattande vården af späda barn. C. Kurs i späda barns vård. Prospekt erhålles genom undertecknade föreständarinnor. Ellen och Maria Moberg.

Att hyra för pensionat, skola eller hvilohem.

Corps de legisbyggnaden till Södertelje stads vid Östersjön vackert belägna egendom Ström, nära Saltskogs järnvägsstation, innehållande 26 rum och ett större kök, med källare, bak- och tvättstugor m. m. samt tillhörande parkanläggning är att hyra från den 1 oktober 1911.

Byggnaden har sedan 1894 förhyrts för den år 1855 grundade Zanderska helpensionen för flickor, som nu upphör; och lämpar sig densamma, hvilken nyligen undergått fullständig såväl in- som utvändig reparation, följaktligen väl till pensionat, skola, hvilohem o. d.

Spekulanter hänvisas för upplysningar till förvaltaren å Ström, G. T. Jonsson, adress Södertelje. Svar härå insändas röre den 15 aug. 1911 till Drättselkammaren härstädes. Södertelje den 11 juli 1911.

Drättselkammaren.

Konungariket Sachsen.
Technikum Mittweida
 Rektor: Professor A. Holzt.
 Högre tekniskt Lärverk för elektro- och maskinteknik. Skilda afdelningar för ingenjörer, tekniker och verkstärtare. Elektrot- och maskinlaboratorier. Instruktions-verkstäder.
 36:te läsåret. 3610 studerande. Program etc. kostnadsfritt gen. Sekretariatet.

Gymnastikdirektörsexamen
 aflygges efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid
Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
 Ny kurs börjar 9 sept.
 Prospekt gen. **Kapten J. Thulin, LUND.**

Doktor A. Kjellbergs
 kurs i massage och sjukgymnastik.
 Begär prospekt! Stockholm.
 Mästernamnelsgatan 70.

Med. Dr. E. Kleens
 (ett-åriga) kurs i Massage och Sjukgymnastik (för damer) börjar den 1 okt. kl 10 f. m. Nr 37 Mästernamnelsgatan. 2 tr. upp. Prospekt begäres städe under adress **Saltsjöbaden.**

Vid
Professor Unmans Institut
 börjar 2 okt. ny (ett-årig) kurs i Massage och Sjukgymnastik. Begär prospekt! Brunkebergsgat. 9, Stockholm.

Lindmans privata förlossningshem,
 Hornsgatan 68, Stockholm. Allm. tel. 133 02. Rikstel. 128 87. Operationsrum och särskildt förlossningsrum. Examinerade sköterskor. Begär prospekt.
Barnmorskan Fröken Ester Beckman,
 adr. Skara, åtager sig efter överenskommelse praktik i familjer. Ref. på begäran.

Den som vill undvika att i smartid få en röd och fräknig hy bör ingi-nda den med Oatinecrème som är en naturprodukt framställd af ren hafre.
 Huden får genom rationellt bruk en vacker varm färg.
 Oatine finnes öfverallt samt hos A. W. Nording, Biblioteksgatan 11 och Drottninggatan 63, Stockholm.

Cajsa Bagges Ris-smörja
 har sedan nära 150 år tillbaka lindrat många lidanden samt botat tusen-als svaga och sjuka som lidit af Engelska siukan.
 Altan eller s. k. riset.
 Det nu befintliga receptet är skrivet af Cajsa Bagge, efter sin mor Anna Bagge, som lefde 1750-1815 i Garpenbergs kyrkoby i Dalarna, där detta medel var allmänt känt och dit folk färdades från afägsna trakter för att få bot. Många intyg finnas. Pris för 1 sats för ett barn under 3 år kr. 2.50 Dubbel sats för större kr. 4. Till landsorten mot postförskott. I parti och minut hos **Cajsa Bagges Bftr., Dalagatan 20, Stockholm.**

Lait Antéphélique
 känt i hela världen sedan 50 år) bästa medel mot rynkor, fränkar, leverfläckar, finnar, fnassel m. m. Pris kr. 6.- + porto. **Franska Parfymmagasinet, Drottninggatan 21, Stockholm.**
Värda håret, om det är sjukt eller friskt, och använd **Ziwertz' Extrait Vegetal** bästa hårkonserveringsmedel. Rekommenderadt af många läkare. Finnes till salu hos frisörer och parfymaffärer samt hos Kongl. Hof Ziwertz' Eftfr., Drottningg. 42, Arkaden, Göteborg. Återförsäljare rabatt.

En moder handlar oförvarligt om hon ej lär barnen att använda **EAU DE QUININE** från **Ed. Pinaud, 18 Place Vendôme, Paris.**

Annonsera i Idun!

Iduns Modellkatalog
 n:r 3 för sommaren.

Innehåller ett stort urval af säsongens modenyheter. Vackert kolorerat omslag med modebilder! Till salu i alla bok-lådor och hos de flesta tidningsförsäljare. Erhålles portofritt från Iduns expedition, Stockholm.

Pris: 60 öre.

Villa Hults Hushållsskola,

belägen vid den vackra Kurorten Kneippbaden utvidgades hösten 1910 till en Kvinnlig Utbildningsskola i ämnen som närmast afse unga flickors utbildning för hemmet och lärarinnekallet. Elever få genomgå Husmoderskurs, Samaritkurs, Kurs i barnavård samt utbildna sig till lärarinnor i Huslig ekonomi och Kvinnlig slöjd. Dessutom meddelas undervisning i valfria ämnen, såsom konversation i levande språk, musik, sång, målning, modellering. I konstindustriella arbeten såsom cicerling, gyllenläder, läderplastik, träskärning, väfnad samt kläd- och linnesömnad, moderna handarbeten, hattklädd, gymnastik och ridning af därtill kompetenta lärare och lärarinnor. Kortaste tiden för genomgående af en kurs är tre månader, med början den 15 sept. Obs! De elever som önska förena denna kurs med en sylt- och konserveringskurs kan vinna inträde den 15 aug. Referenser af framstående personer på platsen. Tillfälle till nöjen, sport och idrott. Utförligt prospekt sändes mot porto samt förfrågningar besvaras af föreståndarinnan **Fröken Ella Hult**, adr.: Kvinnliga Utbildningsskolan Villa Hult, Kneippbaden. Tel. 758.

Nobynäs Hushållsskola.
 Kurs från 1 sept. till 15 dec.

Bildade flickor mottagas å Nobynäs Herregård, härligt läge nära sjö och skog å småländska höglandet. Grundlig undervisning i hushåll, väfnad, handarbeten m. m. meddelas af examinerade lärarinnor. Väl inredda rum och hushållslokaler. Rikstelefon. Förfrågningar och anmälningar ställas till Fru E. von Kothen, Nobynäs pr Frinnaryd.

Fil. Dr Anna Ahlströms Läroverk, Stockholm,
Nya Elementarskolan för flickor
 29 Kommendörgatan, midt för cirkusplan.

Högre statsunderstödd flickskola med rätt att anställa studentexamen. Förbereder till alla linjer. Anmälningar skriftligen till d. 15 augusti, därefter äfven i skollokalen. **Anna Ahlström, fil. dr.**

Wallinska skolans Husmoderskurs,
 Tegnérlunden 5, Stockholm.

Etårig kurs, 15 sept.-15 maj. Fyra arbetsdagar i veckan. Undervisning i enklare och finare matlagning, bakning, inläggning af frukt och grönsaker, uppköp, dukning, servering, rengöring, klädsömnad m. m. **Förb. för lärarinnor i huslig ekonomi.** Anmäl. sk if. till Fröken Agnes Henckel, Helsingborg till den 25 aug., därefter under skolans adress. Prospekt sändes på begäran.

Hushållsskolan Holen,
 Insjön, Dalarne,

meddelar fullständig undervisning i såväl enklare som finare matlagning, samt genomgående kurs i handarbeten såsom konstväfnad, linnesömnad, knyppling och läderplastik m. m. Undervisningen meddelas af därtill kompetenta lärarinnor. Skolan har det härligaste läge i närheten af Insjöns järnvägs- o. ångbåtsstation samt 8 km. från Dalarnes turistcentrum, Leksand. Kursen, som börjar den 1 sept., pågår i 6 månader. Prospekt erhålles mot bifogadt porto.

Olga Schultheis'
Praktiska Fortsättningskurs
 för unga flickor
 å Fogelsta gård, adr. Tumba,

börjar nu instundande 1 september sitt 9:de arbetsår. Pris för helt arbetsår (8 mån.) 1,000 kr. - Skolans mål är att göra de unga förtrogna med hemmets alla sysslor. - Se utförlig annons i n:r 29 af 23 juli.

Palmgrenska Samskolan, Stockholm.
 (Grundad 1876).

Högre, statsunderstödd läroverk med student- och realskolexamen. Förberedande klasser. Redogörelse sändes. **Carl Nordblad. J. S. Hedström.**

Realskolexamen.

Elementarskola på landet. Sexklassig samskola jämte 1-, 2- och 3-åriga kurser, förberedande för realskolexamen. Omsorgsfull undervisning, vård och tillsyn. Helinackordering under skolans kontroll. Frisk, vacker trakt vid Mälaren. Program, läroboksförteckning o. d. på begäran. **Privata Realskolan, Kungsör. Föreståndare: Elias Laurell.**

MAGGI'S
 Buljong-Tärningar äro bäst!
 1 Tärning gifver 1/4 liter finfin buljong.
 Namnet MAGGI garanterar alltid en utmärkt kvalitet

maggi-Bolagets Nederlag, STOCKHOLM, Norra Bantorget 22. A. T. 186 29. R. T. 80 91.

Svenska Fatigvårdsförbundets
 fjärde utbildningskurs för blifvande föreståndare och föreståndarinnor vid fattigvårds- och barnvårdsanstalter äger rum 15 jan.-15 juli 1912. Undervisningen är dels praktisk, dels teoretisk. Inskriftsavgift 6 kronor, kursen afgiftsfri. Elever bekosta själva vistelsen å anstalten. Program erhålles å byrån, Lästmakargatan 6, Stockholm. Ansökningstiden utgår 1 september.

Elsa Philips Husmodersskola,
 Karlavägen 1 A, Stockholm
 börjar sin 7:de termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1911. Undervisning i finare och enklare matlagning, bakning, konservering och inläggningar af frukt, grönsaker och kött, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser. Examinerade lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi. Prospekt, referenser och närmare upplysningar på begäran. **Elsa Philip, Stockholm, Karlavägen 1 A, 3 tr. Tel. Ö. 1310.**

Strengnäs Hushållsskola.
 Ny husmoderskurs börjar d. 15 aug. Undervisning i matlagn., bakn., konservering, sömnad samt öfriga hemsysslor. Prosp. g:m **Fru M. Braune, Strengnäs.**

Husmodersskolan Hemmet
 börjar höstkursen den 1 sept. Prospekt och närmare upplysningar genom **Fru Anna Gyllenspetz**, född von Holten, Drottninggat. 67, Stockholm. R. 133 34.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.

Samskola med förber. klasser och kindergarten, 6 klassig realskola och 3-årigt gymnasium, samt för flickor, som ej vilja aflägga examen, klass 7 o. 8, hvars afgångsbetyg ger väsentligen samma kompetens som realskolexamen. Realskol- och studentexamen vid läroverket. Till gymnasiet 1:sta ring är öfvergång lämplig från flickskolornas klass 7. Gossar och flickor, som aflagt realskolexamen, och - utom i matematik - flickor, som genomgått 8:de klass i flickskola, mottagas utan pröfning i ring I. Redogörelse erhålles genom skolans vaktmästare. Öfriga upplysningar (om inackordering m. m.) genom rektor och föreståndarinnan, under sommaren bortresta, postadress Uppsala.

Josef Liljeblad, Carola Eneroth.
 Tredje grundliga hushållskursen börjar 15 sept. för bildade flickor, som önska blifva verkligt dugliga husmodrar. Prospekt etc från **Fru Signe W. Wingårdh, Villa Wingårdh, Helsingborg.**

Maltestorps Hjälpension för flickor

börjar sitt 7:de läsår d. 1 sept. 1911. 8-klassigt läroverk med undervisning i musik och handarbete (klädsöm, linnesöm, broderier). Kurs för unga flickor, som efter slutad skolgång önska fortsätta sina studier i språk. Infödda utländska språklärarinnor. Franska är talpratet. Endast ett fåtal elever mottagas. Prospekt på begäran från pensionens föreståndarinnan. **Elsa Dyrssen, adr. Maltestorp, Vinslöf.**

Kindergartenseminarium

öppnas vid Uppsala Enskilda Läroverk höstterminen 1911 om ett tillräckligt antal elever anmäla sig.
 Kursen blir ettårig från 15 Sept.-20 Dec., 20 Jan.-20 Maj och avgiften är 250 kr. för år. Anmälningar, som helst böra insändas före 15 Aug. mottagas skriftligen av **Fru Agnes Petersson**, som även meddelar närmare upplysningar (under sommaren bortrest) postadress: Kindergarten, Uppsala.
Josef Liljeblad, Carola Eneroth.
 Skolans rektor. Skolans föreståndarinnan.

M. Nordenfelts Kvinnliga Yrkesskola,
 15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.
 Dagskola och aftonskola.

Yrkesarbete i skolverkstäder: för linne-, kläd- och dräktsöm (dam- och barnkläder) och för konstnärliga handarbeten. Fullständiga tillskärerske- och direktris-kurser. Skolan förmedlar utnämning af gesäll inom dessa yrken. Hemsömnadskurser i samma ämnen. Lägsta inträdesålder 15 år. Nästa hösttermin börjar den 1:sta september. Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan **Fröken M. Nordenfelt**. Skriftlig adr. intill 1:ta augusti 5 Viktoriagatan.

Högre Handarbetslärarinneseminarium vid M. Nordenfelts Kvinnliga Yrkesskola,
 15 Karl Gustafsgatan, Göteborg.

En lägre 1-årig kurs för utbildande af Handarbetslärarinnor. Inträdesålder 19 år.
 En högre 1-terminskurs (A- och B-linje) tillagd på grund af ökade fordringar för handarbetslärarinnors kompetens. Inträdesfordringar tillsviðare: Afgångsbetyg från lägre kursen eller från någon motsvarande, såsom frökarne Lundins eller Eneroths, Stockholm, eller Fackskolan i Uppsala. För A-linjen dessutom: realskolexamen eller 8-kl. högre flickskola. Specialkurs för yrkeskolelärarinnor i beklädnadsyrken. Inträdesfordringar: Afgångsbetyg från den högre kursens B-linje. Nästa hösttermin börjar den 1:sta september. Anmälningar böra vara insända före 1:sta augusti, adr. 3 Viktoriagatan. Närmare upplysningar lämnas af föreståndarinnan **Fröken M. Nordenfelt**

Schweizerbroderier.

Undertecknad, mångårigt biträde uti Sofus Horwitz Broderiaffär, har öppnat egen affär med lager af Schweizerbroderier på madapolam, chambric och kyper, spetsar, väfnader m. m. Prover till landsorten franko.
Anna Andersson, Greifturegatan 27, n. b., Stockholm. Allm. Tel. 260 76.

Med detta nummer följa gratisbilagorna: Iduns Mode- & Handarbetstidning för aug. och Iduns Romanbilaga ark 11.